Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Resultaten van het onderzoek naar het aantal runderen en paarden en uitgeoefende NVWA-controles in Nederlandse natuurgebieden

november 2022

Colofon

Projectnaam	Onderzoek naar het aantal runderen en paarden en uitgeoefende NVWA-controles in Nederlandse natuurgebieden

Directie Handhaven divisie Regie & expertise
Afdeling Expertise
Team Dier - Dierenwelzijn
Catharijnesingel 59 | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA Utrecht

Inhoud

Colofon—2
Inleiding—4

1 Resultaten—5
1.1 In welke (natuur)gebieden worden grote grazers ingezet?—5
1.2 Hoeveel grote grazers worden in Nederland ingezet en hoeveel van deze dieren hebben een gehouden en niet-gehouden status?—5
1.3 Hoeveel uur controle en toezicht is er per gebied door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit?—8

2 Toelichting op de resultaten—11

3 Bijlagen—12
Bijlage 1 2019 Beheergebieden aantal runderen—13
Bijlage 2 2020 Beheergebieden aantal runderen—17
Bijlage 3 2019 Natura2000 aantal runderen—12
Bijlage 4 2020 Natura2000 aantal runderen—25
Bijlage 5 2019 Beheergebieden aantal paarden—29
Bijlage 6 2020 Beheergebieden aantal paarden—33
Bijlage 7 2019 Natura2000 aantal paarden—37
Bijlage 8 2020 Natura2000 aantal paarden—41
Bijlage 9 Methodologie—45

Inleiding

De voorliggende rapportage biedt inzicht waar en hoeveel grote grazers (runderen en paarden) potentieel worden geweid op Nederlandse natuurpercelen en of deze dieren een "gehouden" of "niet-gehouden" status hebben. Ook biedt het een overzicht van het (NVWA)-toezicht op deze dieren. De aanleiding is het verzoek van Tweede Kamerlid Eppink en de toezegging die aan de Kamer is gedaan op 6 september 2021 bij de beantwoording van Kamervragen van lid Eppink.[1]

In dit rapport wordt onder de inzet van grote grazers de inzet van runderen en paarden verstaan. Deze rapportage omvat het aantal runderen en paarden die in Nederland als grazers worden ingezet, in welke natuurgebieden deze runderen en paarden zich potentieel bevinden en hoeveel van deze runderen en paarden een gehouden en niet-gehouden status hebben. Daarnaast geeft dit rapport weer hoeveel uur toezicht (per provincie) is uitgevoerd door inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. De voorliggende rapportage is gebaseerd op gegevens over 2019 en 2020.

In bijlage 9 wordt de methodologie nader toelicht.

[1] Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 3928.

1 Resultaten

Op verschillende topografische niveaus is geanalyseerd waar paarden en runderen potentieel geweid worden op natuurpercelen. Onder natuurpercelen worden in deze rapportage percelen verstaan met een natuurbeheerstatus. Voor natuurpercelen in Natura-2000 gebieden is een aanvullende analyse uitgevoerd.

De resultaten zijn gebaseerd op gegevens uit 2019 en 2020. In dit hoofdstuk worden de volgende vragen beantwoord:

- In welke (natuur)gebieden worden grote grazers ingezet?
- Hoeveel grote grazers worden er in Nederland in natuurgebieden ingezet en hoeveel van deze dieren hebben een gehouden en niet-gehouden status?
- Hoeveel uur controle en toezicht is er per (natuur)gebied door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit?

1.1 In welke (natuur)gebieden worden grote grazers ingezet?

Als bijlagen 1 tot en met 8 zijn kaarten gevoegd waarop wordt gevisualiseerd waar de "gehouden" runderen en paarden potentieel geweid worden op Nederlandse natuurgebieden.

Toelichting
Bij gehouden dieren is de geregistreerde houder van de grazers bekend. Tevens was bij het maken van de analyse bekend welke natuurpercelen de houder van de runderen en paarden in gebruik had. Bij de analyse waren echter geen gegevens bekend over de daadwerkelijke beweiding op perceelniveau. Onbekend is of een individueel perceel daadwerkelijk wordt beweid en zo ja, met welke diersoort en met welke aantallen.

De resultaten bieden een benadering van de maximale beweiding van de dieren. Inherent aan deze benadering is de "aanname" in het model dat (alle) paarden of runderen van deze houders op (alle) door de houder opgegeven natuurpercelen worden beweid. In de bijlage 9 'Methodologie' wordt dit uitgebreider toegelicht. Het aantal dieren in (natuur)beheergebieden[2] is aangegeven per provincie (bijlagen 1 en 2 voor de runderen en bijlagen 5 en 6 voor de paarden), waarbij de lichtgroene kleur alle percelen met een natuurstatus weergeven en de donkergroene kleur de percelen waar de dieren potentieel geweid worden. Concreet geven de donkergroene percelen de natuurpercelen weer die houders van paarden of runderen in gebruik hadden. Daarnaast is de potentiële inzet van grote grazers ook voor de Natura 2000-gebieden per provincie weergegeven (bijlagen 3 en 4 voor de runderen en bijlagen 7 en 8 voor de paarden), waarbij de lichtblauwe kleur de Natura 2000-gebieden zijn en de donkerblauwe kleur de percelen waar de dieren zich "kunnen" bevinden. Nederland kent 162 Natura 2000-gebieden.

De kaarten van bijlage 1 tot en met 8 zijn de gebieden waar de dieren met een "gehouden" status zich bevinden, ofwel de dieren die geregistreerd staan in het I&R systeem.

Er twee gebieden waar de grazers de "niet-gehouden" status hebben, dit vanwege de omvang van deze gebieden. Deze gebieden zijn de Oostvaardersplassen en Nationaal Park Veluwezoom. Runderen in deze gebieden hoeven niet geregistreerd te worden in de centrale databank; omdat de runderen niet geregistreerd zijn hebben de dieren ook geen oormerk.

[2] Bij de data-analyse is gebruik gemaakt van de landelijke natuurtypenkaart. Deze kaarten worden door BIJ12 gepubliceerd (https://anlb.portaalnatuurenlandschap.nl/).

Voor paarden was er tijdens de gegevensinwinning een lijst met aangewezen en gepubliceerde natuurterreinen (bijlage 7 van de Regeling houders van dieren). Dit zijn 124 terreinen waarin de paarden in beginsel niet geregistreerd hoeven te worden, maar wel de gehouden status hebben (met uitzondering van de Oostvaardersplassen). Hier moet het paard een paspoort en een chip hebben als het dier weggaat van het natuurterrein.

Thans is de lijst met natuurterreinen - en waar (gehouden) niet-geregistreerde paarden lopen - ingekort en opgenomen in het Besluit uitzondering identificatieplicht half wilde paardachtigen.

1.2 Hoeveel grote grazers worden in Nederland ingezet en hoeveel van deze dieren hebben een gehouden en niet-gehouden status?

Runderen

Om zo nauwkeurig mogelijk antwoord te geven op deze vraag zijn de natuurpercelen of Natura 2000-gebieden gekoppeld aan de gegevens die zijn opgegeven bij de jaarlijkse landbouwtelling en gecombineerde opgave. In tabel 1 is een benadering van het potentiële maximaal aantal runderen per provincie op de natuurpercelen en Natura 2000-gebieden voor 2019 en 2020 weergegeven. De minimale en maximale aantallen in de tabel geven aan hoeveel runderen er minimaal of maximaal per provincie aanwezig zijn en worden gehouden door houders die (in de desbetreffende provincie) tevens natuurpercelen in gebruik hebben. Omdat houders percelen kunnen hebben in meerdere provincies kan het exacte aantal dieren per provincie niet worden vastgesteld. Het is tevens onbekend of deze dieren in de praktijk daadwerkelijk op natuurpercelen worden geweid.

Een visuele weergave van het aantal runderen in Nederland kan gevonden worden in de bijlagen:

- Bijlage 1: 2019 Beheergebied aantal runderen/provincie
- Bijlage 2: 2020 Beheergebied aantal runderen/provincie
- Bijlage 3: 2019 Natura 2000 aantal runderen/provincie
- Bijlage 4: 2020 Natura 2000 aantal runderen/provincie

Tabel 1 Benadering van het aantal "gehouden" runderen in beheergebieden en Natura 2000-gebieden per provincie in 2019 en 2020.

	Beheergebied				**Natura 2000**			
	2019		**2020**		**2019**		**2020**	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
Noord-Holland	54.825	59.500	56.838	60.899	24.720	26.071	25.404	26.519
Zuid-Holland	147.180	175.107	148.678	177.358	22.484	23.749	22.011	23.119
Utrecht	49.130	69.887	47.372	70.674	7.807	9.856	7.720	9.683
Zeeland	45.262	53.428	44.805	55.243	10.617	11.546	10.595	11.426
Noord-Brabant	324.372	362.839	319.726	361.514	27.878	30.982	26.676	29.373
Limburg	89.144	111.450	86.396	108.913	24.179	27.103	23.100	25.470
Gelderland	241.754	271.950	243.992	281.485	112.675	117.936	103.653	109.063
Overijssel	278.239	303.711	275.108	319.168	70.258	74.310	69.090	73.300
Flevoland	30.984	42.544	28.984	40.839	709	1.112	711	711
Drenthe	112.806	137.927	65.830	134.579	14.243	16.142	14.096	16.006
Friesland	355.469	385.357	356.891	391.396	43.444	44.420	45.274	46.042
Groningen	143.646	177.562	139.876	181.207	8.554	9.573	9.494	10.294
Totaal Nederland	2.005.017		2.032.227		378.051		369.015	

De runderen die de "niet-gehouden" status hebben worden gehouden in twee natuurgebieden in Nederland. Deze gebieden zijn de Oostvaardersplassen en

Nationaal Park Veluwezoom. In tabel 2 worden het aantal runderen gehouden in 2019 en 2020 weergegeven. Deze informatie is opgevraagd bij Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Voor Nationaal Park Veluwezoom wordt een schatting gemaakt en deze populatie is nu een aantal jaar stabiel rond dezelfde aantallen.

Tabel 2 Aantal runderen in Nederland in 2019 en 2020 met een "niet-gehouden" status.

Gebied	**2019**	**2020**
Oostvaardersplassen	280	340
Nationaal Park Veluwezoom	190-220	190-220

Paarden
Om zo nauwkeurig mogelijk antwoord te geven op deze vraag zijn de beheergebieden of Natura 2000-gebieden gekoppeld aan de gegevens die zijn opgegeven bij de jaarlijkse landbouwtelling en gecombineerde opgave. In tabel 3 is een benadering van het aantal paarden per provincie in de beheergebieden en Natura 2000-gebieden voor 2019 en 2020 weergegeven. De minimale en maximale aantallen in de tabel geven aan hoeveel paarden er minimaal of maximaal per provincie aanwezig zijn. Omdat houders percelen kunnen hebben in meerdere provincies kan het exacte aantal dieren per provincie niet worden vastgesteld. Het is tevens onbekend of deze dieren in de praktijk daadwerkelijk op natuurpercelen worden geweid.

Een visuele weergave van het aantal paarden in Nederland kan gevonden worden in de bijlagen:

- Bijlage 5: 2019 Beheergebied aantal paarden/provincie
- Bijlage 6: 2020 Beheergebied aantal paarden/provincie
- Bijlage 7: 2019 Natura 2000 aantal paarden/provincie
- Bijlage 8: 2020 Natura 2000 aantal paarden/provincie

Tabel 3 Aantal "gehouden" paarden per provincie in Nederland in beheergebieden en Natura 2000-gebieden in 2019 en 2020.

	Beheergebied				**Natura 2000**			
	2019		**2020**		**2019**		**2020**	
	Min	Max	Min	Max	Min	Max	Min	Max
Noord-Holland	2.348	3.942	2.364	3.281	1.221	2.104	1.282	1.562
Zuid-Holland	7.350	9.069	7.876	8.826	622	1.365	699	844
Utrecht	1.228	2.068	1.332	1.482	141	732	168	173
Zeeland	2.467	3.338	2.461	3.413	160	929	169	840
Noord-Brabant	7.778	9.362	8.027	9.013	672	1.269	682	695
Limburg	4.542	6.267	5.157	5.800	1.064	1.974	1.192	1.208
Gelderland	6.382	7.913	6.109	6.982	3.112	4.533	3.775	3.786
Overijssel	4.435	5.270	4.499	4.601	848	1.576	986	996
Flevoland	627	1.405	673	694	0	585	0	0
Drenthe	2.409	3.609	2.489	3.127	409	1.023	455	498
Friesland	6.728	8.096	6.567	7.485	1.044	2.199	919	1.552
Groningen	2.338	3.559	2.571	3.214	169	795	412	434
Totaal Nederland	51.857		47.329		11.295		10.953	

Over het aantal niet geregistreerde paarden kan geen concreet antwoord gegeven worden, omdat dit 124 natuurterreinen gaat waar de NVWA geen gegevens van heeft. In tabel 4 wordt wel het aantal paarden weergegeven die een "niet-gehouden" status hebben. Deze informatie is opgevraagd bij Staatsbosbeheer.

Tabel 4 Aantal paarden in Nederland in 2019 en 2020 met een "niet-gehouden" status.

Gebied	2019	2020
Oostvaardersplassen	490	420 (excl. 120 paarden in de vangweide)

1.3 Hoeveel uur controle en toezicht is er per gebied door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit?

Om deze vraag te beantwoorden zijn NVWA-welzijnscontroles[3] in de gebieden met gehouden en geregistreerde dieren geanalyseerd. Andere controles, zoals bijvoorbeeld welzijn tijdens transport zijn buiten beschouwing gelaten. Om zo nauwkeurig mogelijk de toezichturen per gebied inzichtelijk te maken, zijn de toezichtgegevens van de NVWA over de jaren 2019 en 2020 verzameld. De gegevens (betreffende de houders van grote grazers) uit de landbouwtelling en gecombineerde opgave 2019 en 2020 (zie hoofdstuk 1.1 en 1.2) zijn gebruikt om de toezichtinzet ten aanzien van deze houders te analyseren.

"Gehouden" runderen

Het aantal welzijnscontroles, uitgedrukt in uren ten aanzien van houders van runderen die Nederlandse natuurpercelen in gebruik hebben, is weergegeven in tabel 5 en figuur 1. In de overzichtskaarten in de volgende bijlagen is het aantal controles voor runderen weergegeven:

- Bijlage 1.1: 2019 Beheergebied aantal runderen en inspectie uren/provincie
- Bijlage 2.1: 2020 Beheergebied aantal runderen en inspectie uren/provincie
- Bijlage 3.1: 2019 Natura 2000 aantal runderen en inspectie uren/provincie
- Bijlage 4.1: 2020 Natura 2000 aantal runderen en inspectie uren/provincie

Tabel 5 Totaal aantal uren per provincie aan welzijnscontroles bij "gehouden" runderen in natuurgebieden uitgevoerd door de NVWA in 2019 en 2020

	Beheergebied		Natura 2000	
	2019	2020	2019	2020
Noord-Holland	612,75	802,25	264,75	309,25
Zuid-Holland	1.373,50	1.448,75	188,50	110,75
Utrecht	365,25	385,00	111,25	125,25
Zeeland	459,25	316,00	123,00	26,50
Noord-Brabant	2.587,00	1.337,75	613,25	179,50
Limburg	1.741,25	630,75	751,75	184,50
Gelderland	1.253,50	756,75	367,75	373,00
Overijssel	1.699,75	836,50	596,75	97,25
Flevoland	50,00	101,00	0	0
Drenthe	914,25	721,75	48,25	69,25
Friesland	2.838,50	2.205,00	1.086,00	381,75
Groningen	1.686,75	657,25	60,50	61,25
Totaal Nederland	15.581,75	10.198,75	4.211,75	1.918,25

[3] Selectie is uitgevoerd op de volgende registratieprogramma's in het verslagleggingssysteem van de NVWA: dierwelzijnscontroles, dierenwelzijn hercontroles, welzijn grazers, welzijn aandachtsgebieden

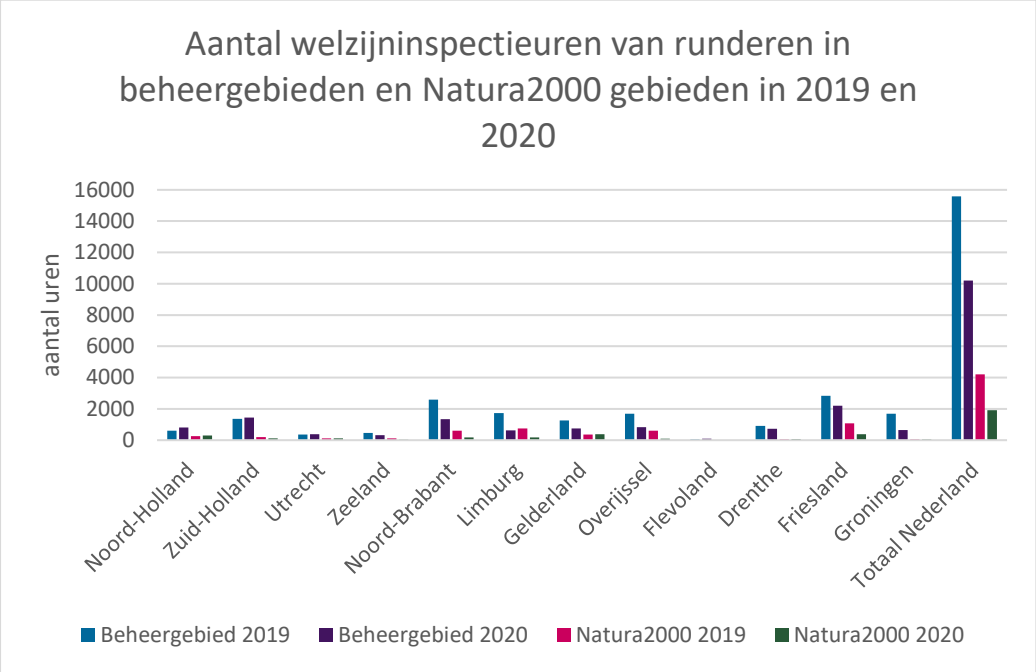

Figuur 1 Aantal welzijn inspectie uren van "gehouden" runderen in beheergebieden en Natura 2000-gebieden in 2019 en 2020

"Gehouden" paarden

Het aantal welzijnscontroles, uitgedrukt in uren ten aanzien van houders van paarden die Nederlandse natuurpercelen in gebruik hebben, is weergegeven in tabel 6 en figuur 2. In de overzichtskaarten in de volgende bijlagen is het aantal controles weergegeven:

- Bijlage 5.1: 2019 beheergebied aantal paarden en inspectie uren/provincie
- Bijlage 6.1: 2020 beheergebied aantal paarden en inspectie uren/provincie
- Bijlage 7.1: 2019 Natura 2000 aantal paarden en inspectie uren/provincie
- Bijlage 8.1: 2020 Natura 2000 aantal paarden en inspectie uren/provincie

Tabel 6 Totaal aantal uren per provincie aan welzijnscontroles bij "gehouden" paarden in natuurgebieden uitgevoerd door de NVWA in 2019 en 2020

	Beheergebied		**Natura 2000**	
	2019	**2020**	**2019**	**2020**
Noord-Holland	129,50	516,50	13,75	212,25
Zuid-Holland	335,75	215,00	36,50	46,25
Utrecht	154,50	114,00	73,50	0
Zeeland	68,50	92,50	34,50	14,50
Noord-Brabant	436,25	597,00	195,00	130,75
Limburg	172,00	89,75	0	25,25
Gelderland	420,75	309,75	148,50	198,00
Overijssel	261,75	229,75	17,75	11,00
Flevoland	12,00	6,50	0	0
Drenthe	239,50	393,25	17,75	59,25
Friesland	351,00	985,75	37,75	37,25
Groningen	158,00	257,00	20,75	29,00
Totaal Nederland	2.739,50	3.806,75	595,75	763,50

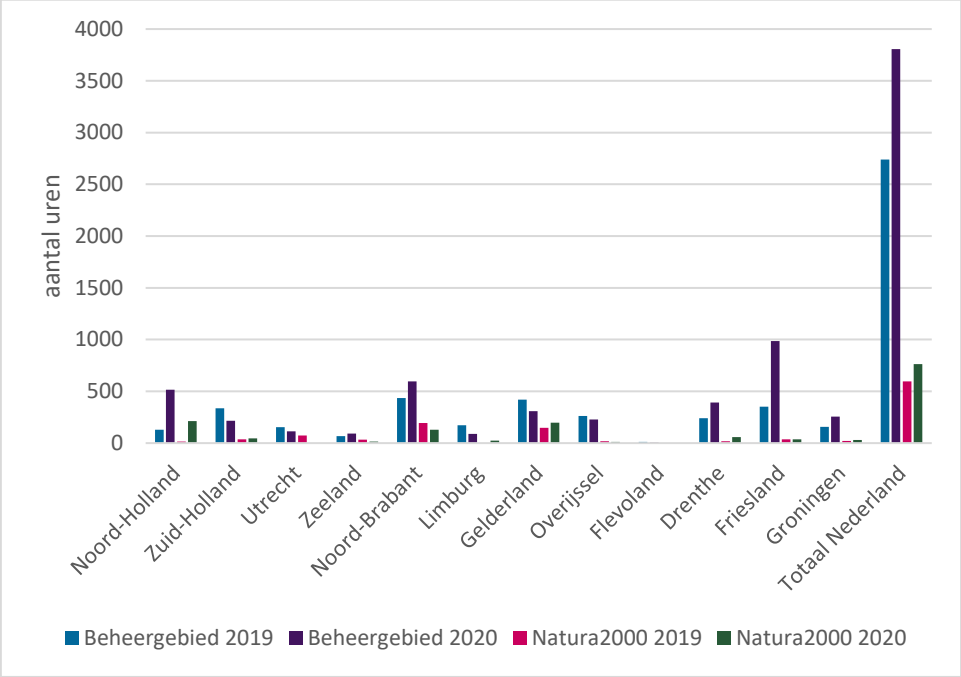

Figuur 2 Aantal welzijn inspectie uren van "gehouden' paarden in beheergebieden en Natura 2000-gebieden in 2019 en 2020

"Niet-gehouden" runderen en paarden

Vanuit de toezichtgegevens van de NVWA is het niet mogelijk om het aantal specifieke controle uren uitgeoefend op specifieke gebieden weer te geven. Daarom is er binnen de toezichtgegevens gezocht op de algemene kantoren van Natuurmonumenten voor Nationaal Park Veluwezoom en van Staatsbosbeheer voor de Oostvaardersplassen. In tabel 7 is een overzicht van deze uren voor 2019 en 2020 weergegeven.

Tabel 7 Aantal uren aan welzijnscontroles bij Natuurmonumenten (Nationaal Park Veluwezoom) en Staatbosbeheer (Oostvaardersplassen)

	2019	**2020**
Natuurmonumenten (National Park Veluwezoom)	0	27
Staatsbosbeheer (Oostvaardersplassen)	326	135

2 Toelichting op de resultaten

De resultaten van dit rapport geven een benadering van het aantal runderen en paarden in natuurgebieden in Nederland. Er zijn geen gegevens bekend over de beweiding op perceelniveau, waardoor op basis van de het model, een benadering gegeven wordt. Inherent aan deze benadering is dat niet met zekerheid kan worden aangegeven op welke percelen de dieren daadwerkelijk worden gehouden. Een aantal beperkingen van deze benadering worden hieronder toegelicht.

Een houder kan meerdere percelen in gebruik hebben die over verschillende provincies verspreid liggen. Op basis van de beschikbare gegevens kan niet nauwkeurig geanalyseerd worden waar de dieren daadwerkelijk staan. Houders kunnen ook verschillende grondtypen in gebruik hebben. Houders die natuurgrond in gebruik hebben, kunnen daarnaast ook percelen in gebruik hebben die niet als natuurtype worden beheerd. Dieren kunnen ook op die percelen worden gehouden. Daarnaast is ook niet geanalyseerd of deze houders stallen hebben en hoeveel dieren er (jaarrond) op stal staan. Door deze beperking kan niet bepaald worden of de dieren (jaarrond) op deze natuurpercelen worden gehouden. Er zijn ook particulieren die enkele dieren (1-2) hobbymatig houden, maar wel beschikken over natuurgrond. Deze dieren zijn ook in de tellingen meegenomen, voor zover de particulieren deze natuurpercelen hebben opgegeven bij de zogenaamde "gecombineerde opgave en landbouwtelling".

Verder zijn enkel houders meegenomen die op de peildatum van 1 april van het desbetreffende jaar runderen of paarden hielden. Houders die op deze datum geen, maar op een andere datum wel paarden of runderen hielden, zijn niet in het model meegenomen.

Bij het benaderen van het aantal uur controles dat is uitgevoerd door de NVWA zijn gegevens uit de landbouwtelling en de gecombineerde opgave gebruikt als zoekcriteria binnen de toezichtgegevens. Het is mogelijk dat er uren ontbreken in het overzicht bij de "gehouden" grazers, omdat niet alle gegevensvelden in de databases volledig gevuld zijn. Voor de "niet-gehouden" grazers is specifiek gezocht op relatienaam, postcode en huisnummer, omdat deze apart zijn opgevraagd en niet via de gegevens van de landbouwtelling en gecombineerde opgave naar voren komen.

3 Bijlagen: Kaarten van runderen en paarden in beheergebieden en Natura 2000-gebieden.

Beheergebied runderen

Bijlage 1.1 2019 Beheergebied aantal runderen & inspectie uren / provincie
Bijlage 1.2 2019 Beheergebied aantal runderen / provincie Noord Nederland
Bijlage 1.3 2019 Beheergebied aantal runderen provincie Midden Nederland
Bijlage 1.4 2019 Beheergebied aantal runderen / provincie Zuid Nederland

Bijlage 2.1 2020 Beheergebied aantal runderen & inspectie uren / provincie
Bijlage 2.2 2020 Beheergebied aantal runderen / provincie Noord Nederland
Bijlage 2.3 2020 Beheergebied aantal runderen provincie Midden Nederland
Bijlage 2.4 2020 Beheergebied aantal runderen / provincie Zuid Nederland

Natura 2000-gebieden runderen

Bijlage 3.1 2019 Natura 2000 aantal runderen & inspectie uren / provincie
Bijlage 3.2 2019 Natura 2000 aantal runderen / provincie Noord Nederland
Bijlage 3.3 2019 Natura 2000 aantal runderen provincie Midden Nederland
Bijlage 3.4 2019 Natura 2000 aantal runderen / provincie Zuid Nederland

Bijlage 4.1 2020 Natura 2000 aantal runderen & inspectie uren / provincie
Bijlage 4.2 2020 Natura 2000 aantal runderen / provincie Noord Nederland
Bijlage 4.3 2020 Natura 2000 aantal runderen provincie Midden Nederland
Bijlage 4.4 2020 Natura 2000 aantal runderen / provincie Zuid Nederland

Beheergebied paarden

Bijlage 5.1 2019 Beheergebied aantal paarden & inspectie uren / provincie
Bijlage 5.2 2019 Beheergebied aantal paarden / provincie Noord Nederland
Bijlage 5.3 2019 Beheergebied aantal paarden provincie Midden Nederland
Bijlage 5.4 2019 Beheergebied aantal paarden / provincie Zuid Nederland

Bijlage 6.1 2020 Beheergebied aantal paarden & inspectie uren / provincie
Bijlage 6.2 2020 Beheergebied aantal paarden / provincie Noord Nederland
Bijlage 6.3 2020 Beheergebied aantal paarden / provincie Midden Nederland
Bijlage 6.4 2020 Beheergebied aantal paarden / provincie Zuid Nederland

Natura 2000-gebieden paarden

Bijlage 7.1 2019 Natura 2000 aantal paarden & inspectie uren / provincie
Bijlage 7.2 2019 Natura 2000 aantal paarden / provincie Nood Nederland
Bijlage 7.3 2019 Natura 2000 aantal paarden / provincie Midden Nederland
Bijlage 7.4 2019 Natura 2000 aantal paarden / provincie Zuid Nederland

Bijlage 8.1 2020 Natura 2000 aantal paarden & inspectie uren / provincie
Bijlage 8.2 2020 Natura 2000 aantal paarden / provincie Noord Nederland
Bijlage 8.3 2020 Natura 2000 aantal paarden provincie Midden Nederland
Bijlage 8.4 2020 Natura 2000 aantal paarden / provincie Zuid Nederland

Bijlage 1.1

2019 Beheergebieden
aantal runderen & inspectie uren/ provincie

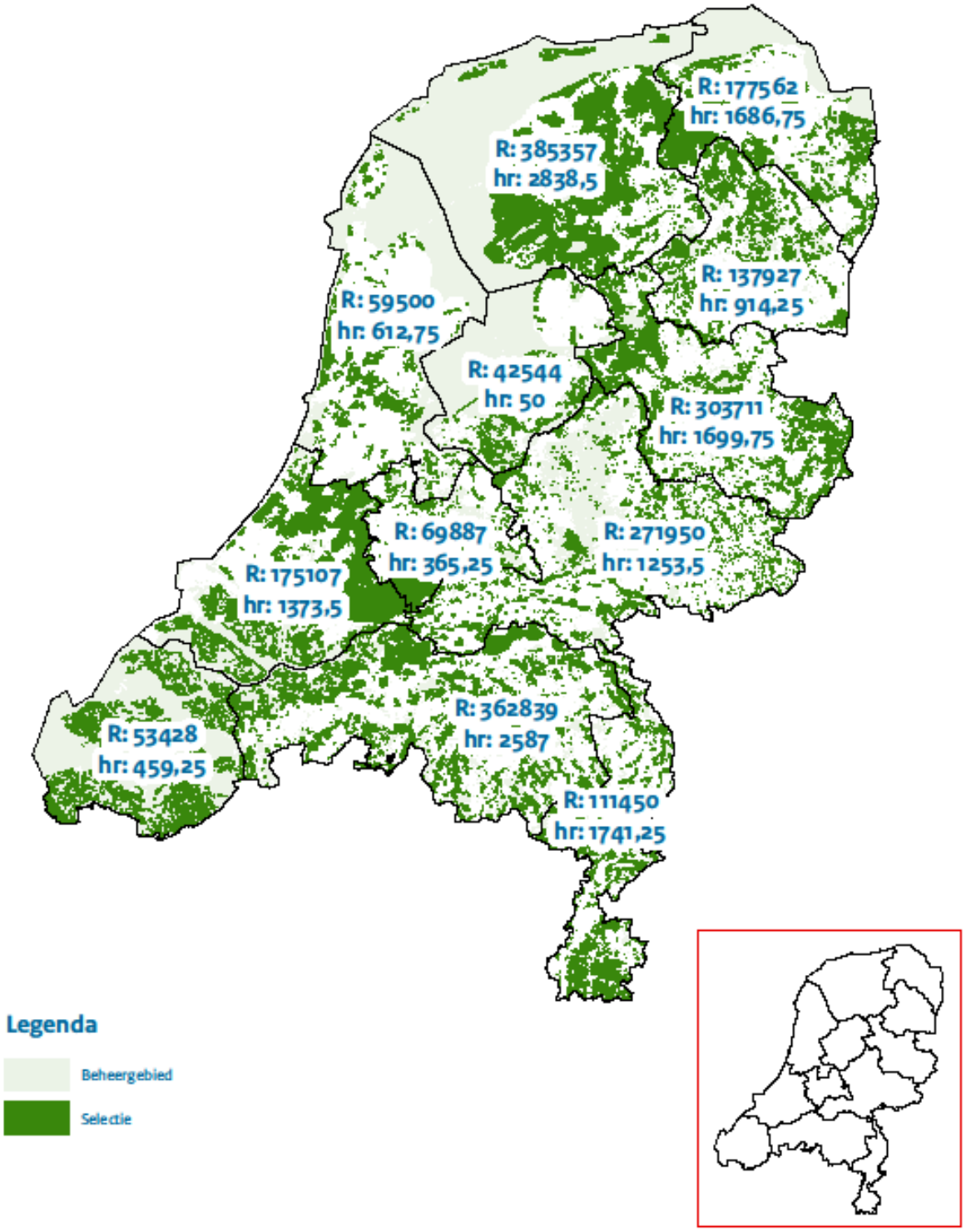

Bijlage 1.2

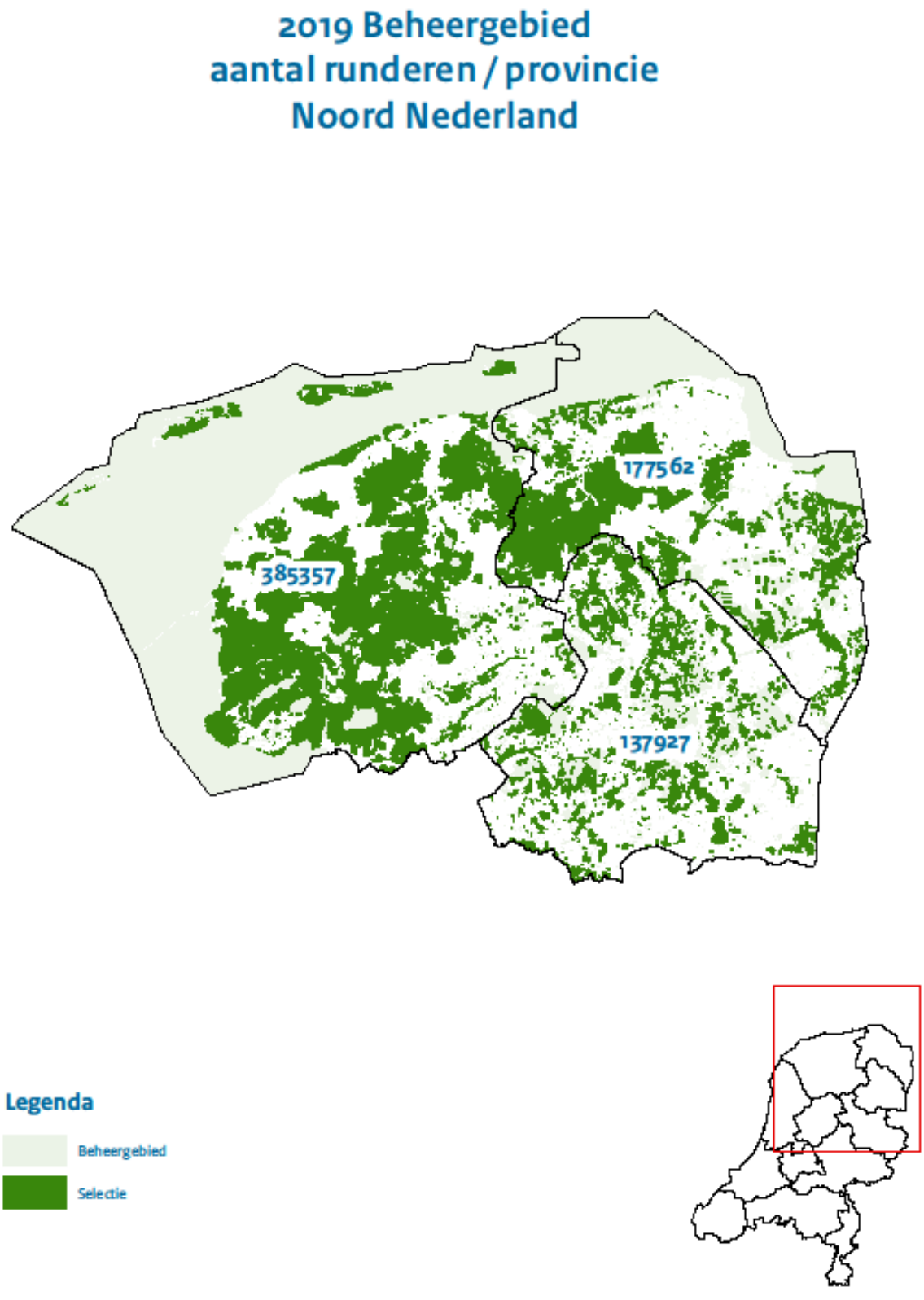
2019 Beheergebied
aantal runderen / provincie
Noord Nederland
177562
385357
137927
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 1.3

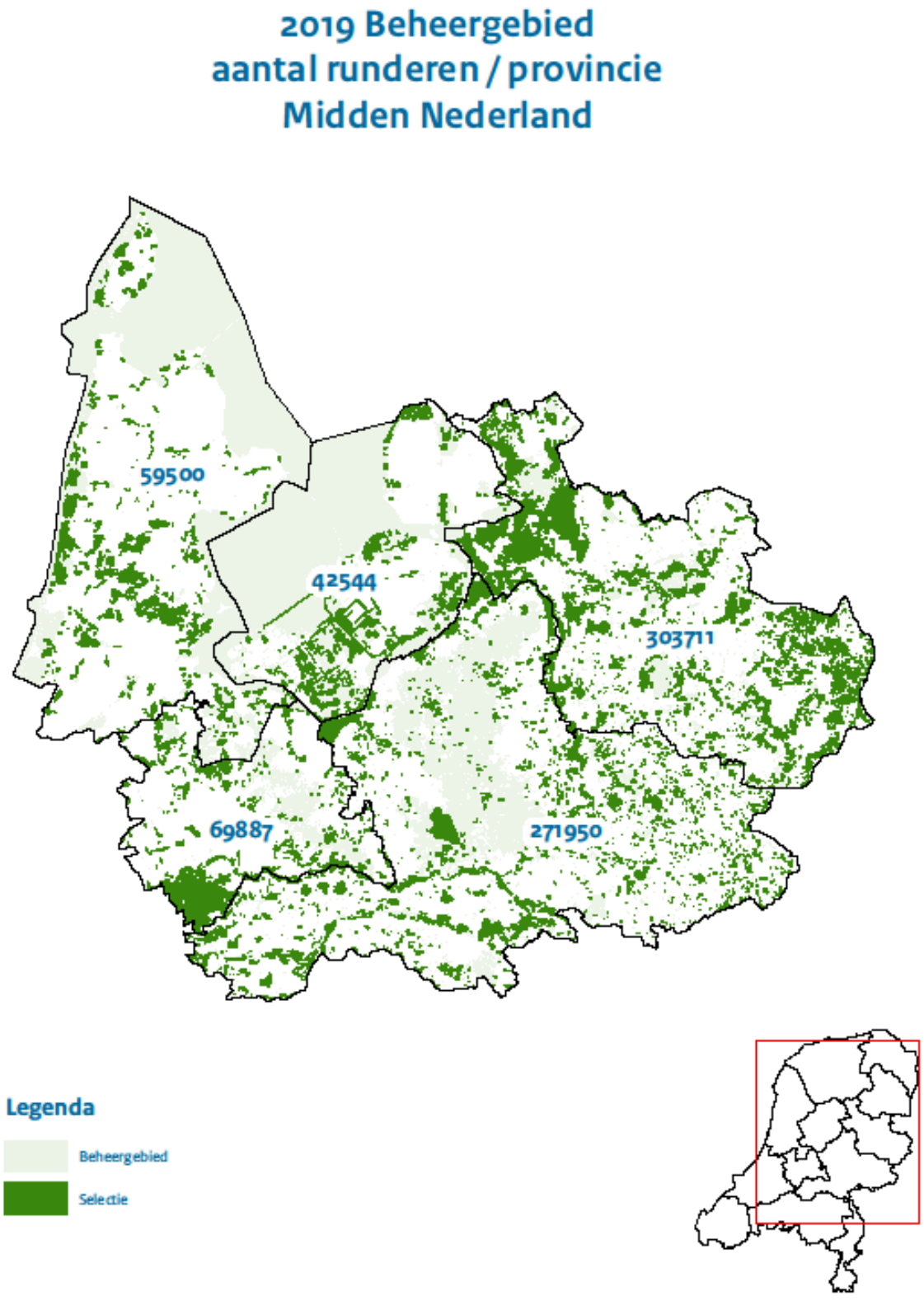
2019 Beheergebied
aantal runderen / provincie
Midden Nederland
59500
42544
303711
69887
271950
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 1.4

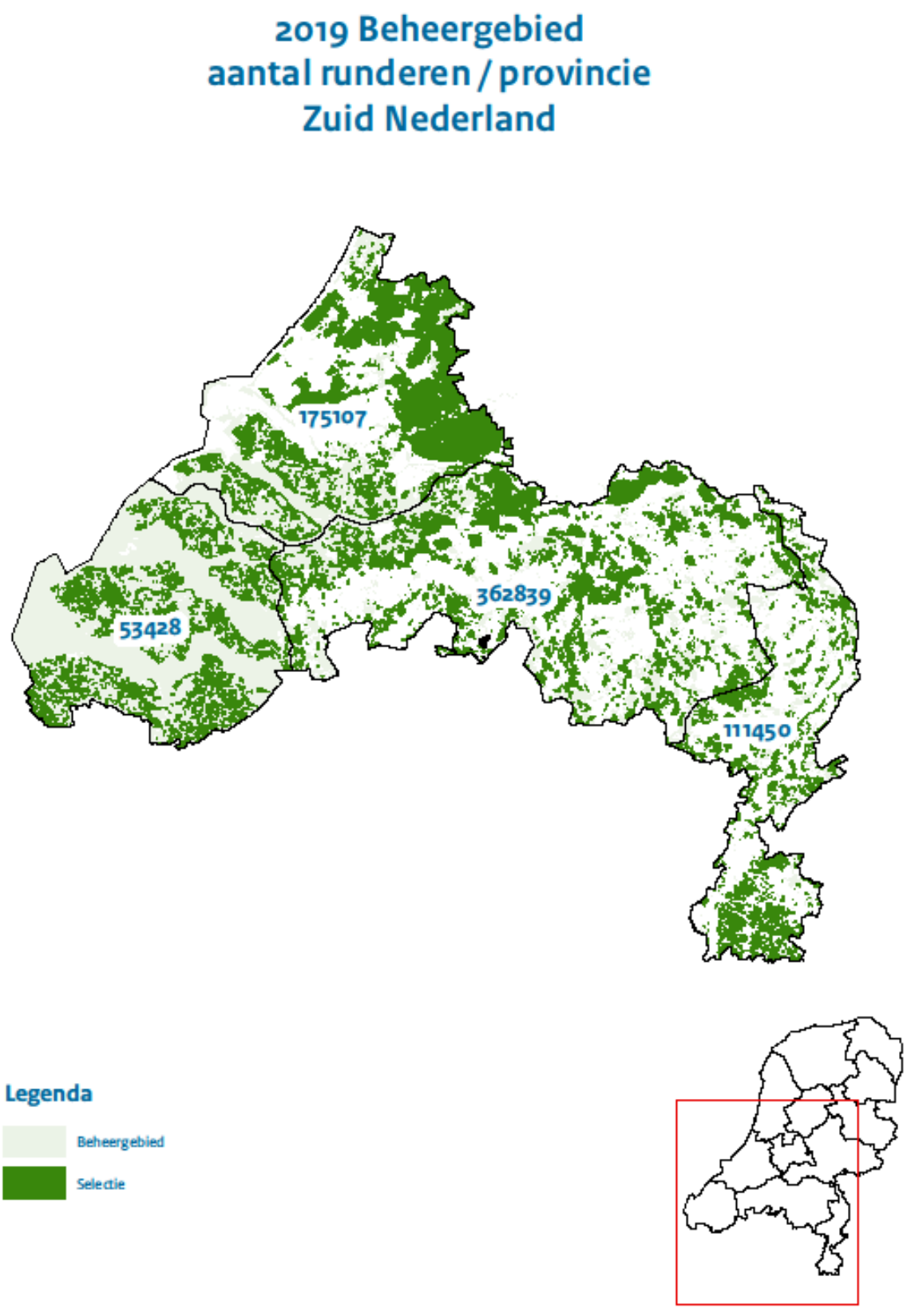
2019 Beheergebied
aantal runderen / provincie
Zuid Nederland
175107
362839
53428
111450
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 2.1

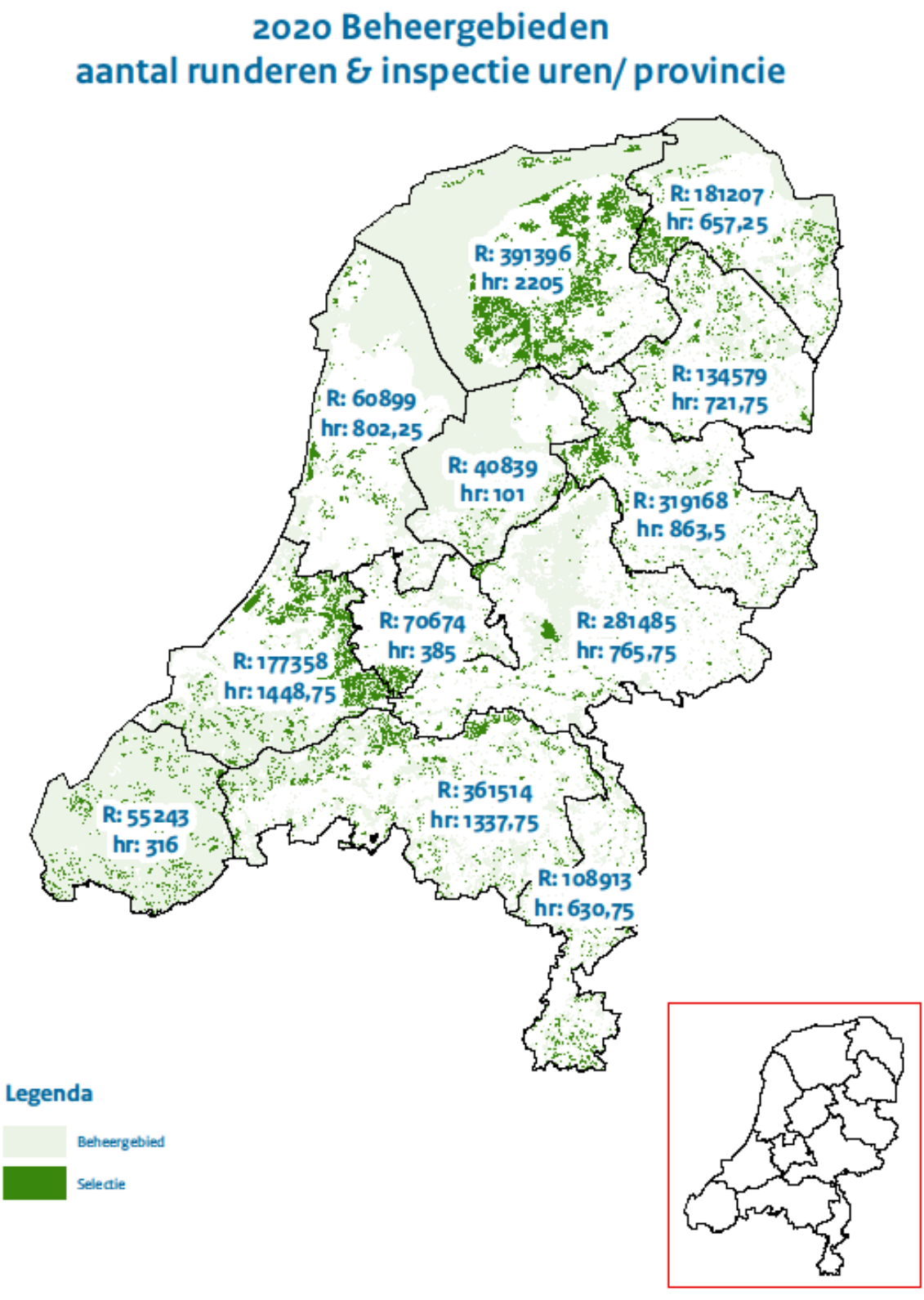
2020 Beheergebieden
aantal runderen & inspectie uren/ provincie
R: 181207
hr: 657,25
R: 391396
hr: 2205
R: 134579
hr: 721,75
R: 60899
hr: 802,25
R: 40839
hr: 101
R: 319168
hr: 863,5
R: 70674
hr: 385
R: 281485
hr: 765,75
R: 177358
hr: 1448,75
R: 361514
hr: 1337,75
R: 55243
hr: 316
R: 108913
hr: 630,75
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 2.2

2020 Beheergebied aantal runderen / provincie Noord Nederland

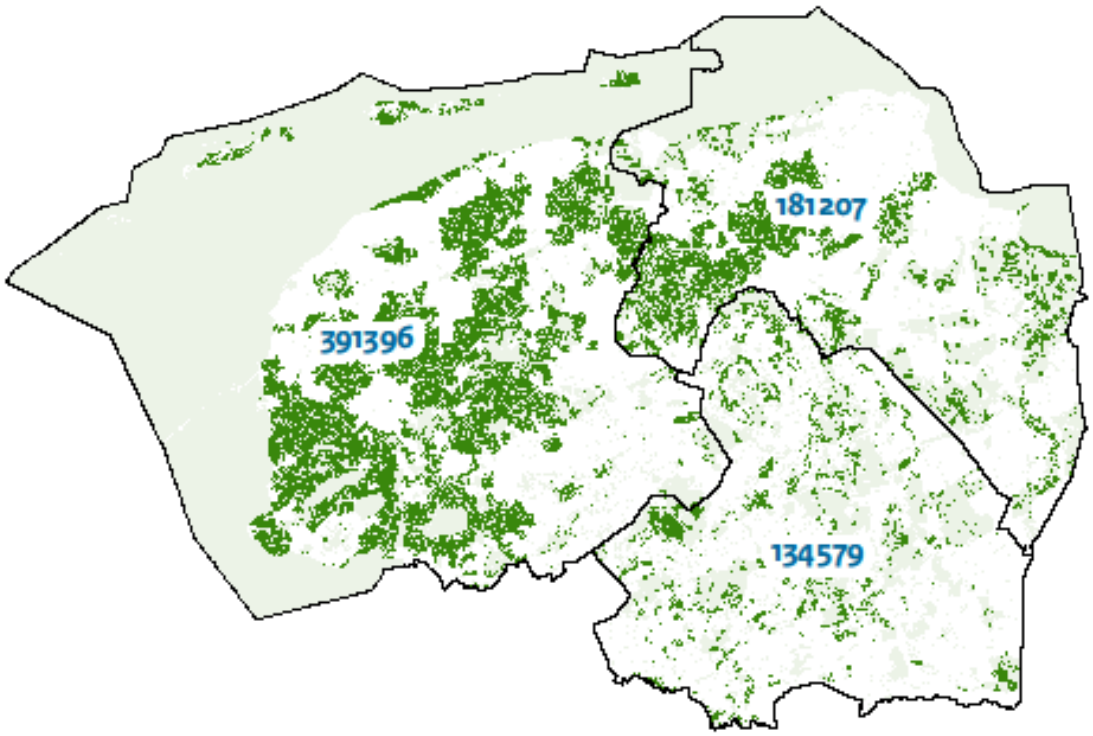

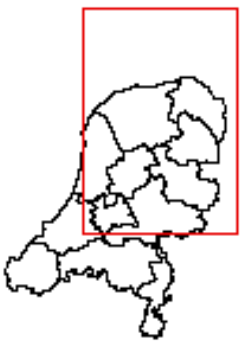

Bijlage 2.3

2020 Beheergebied aantal runderen / provincie Midden Nederland

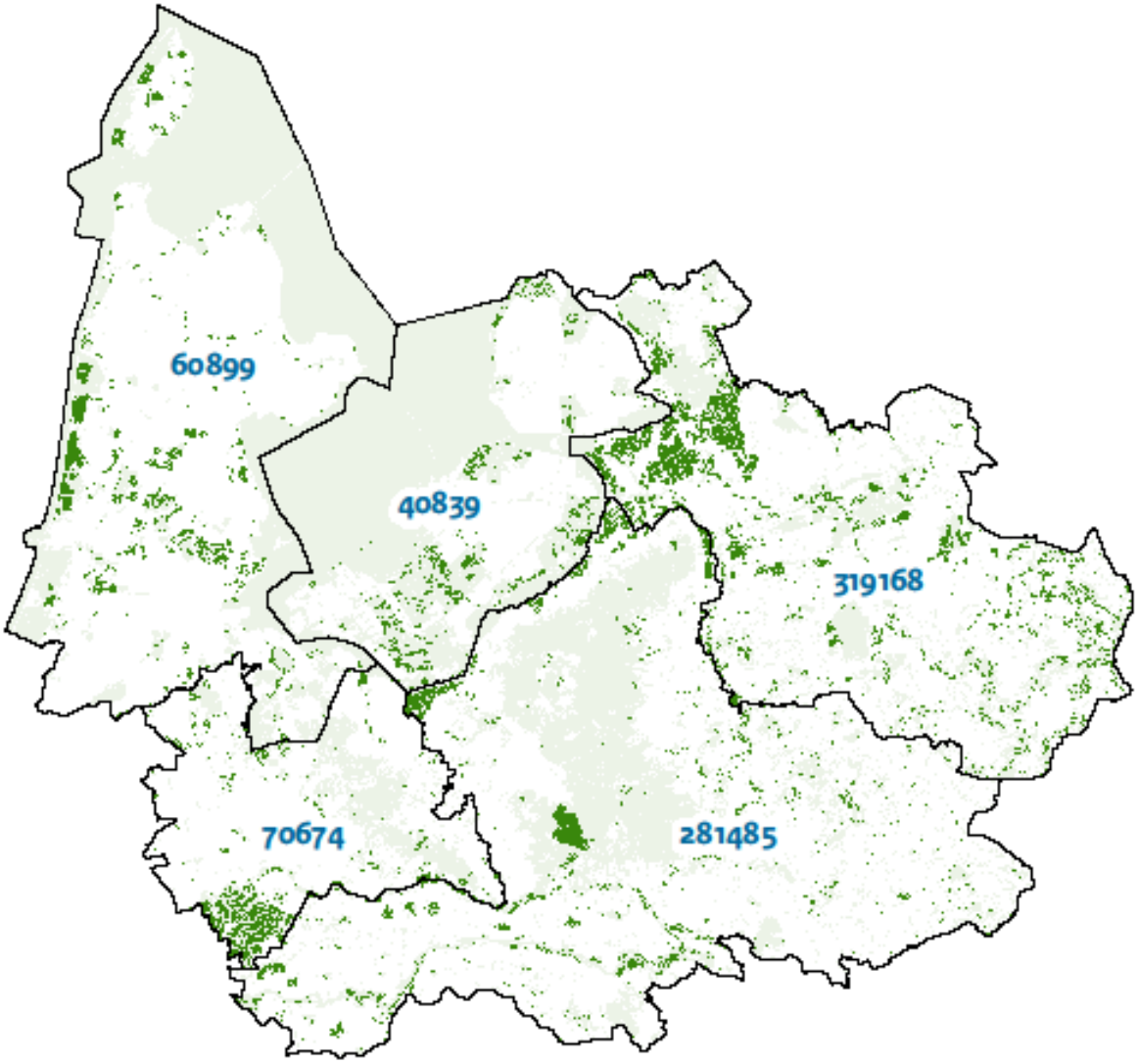

Legenda

Beheergebied

Selectie

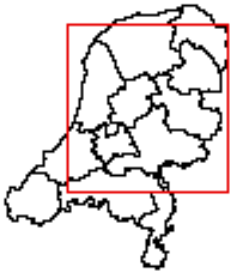

Bijlage 2.4

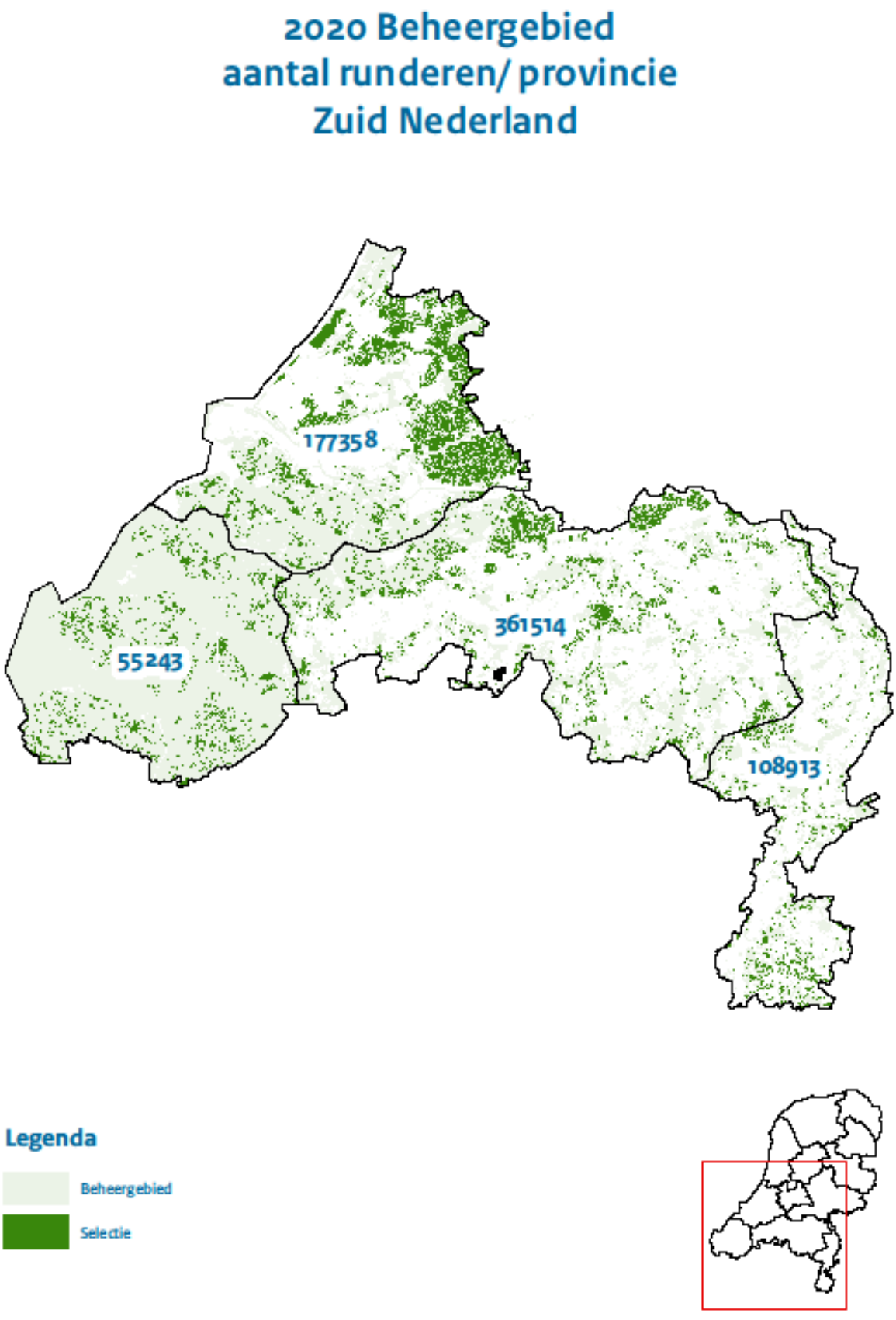
2020 Beheergebied
aantal runderen/ provincie
Zuid Nederland
177358
361514
55243
108913
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 3.1

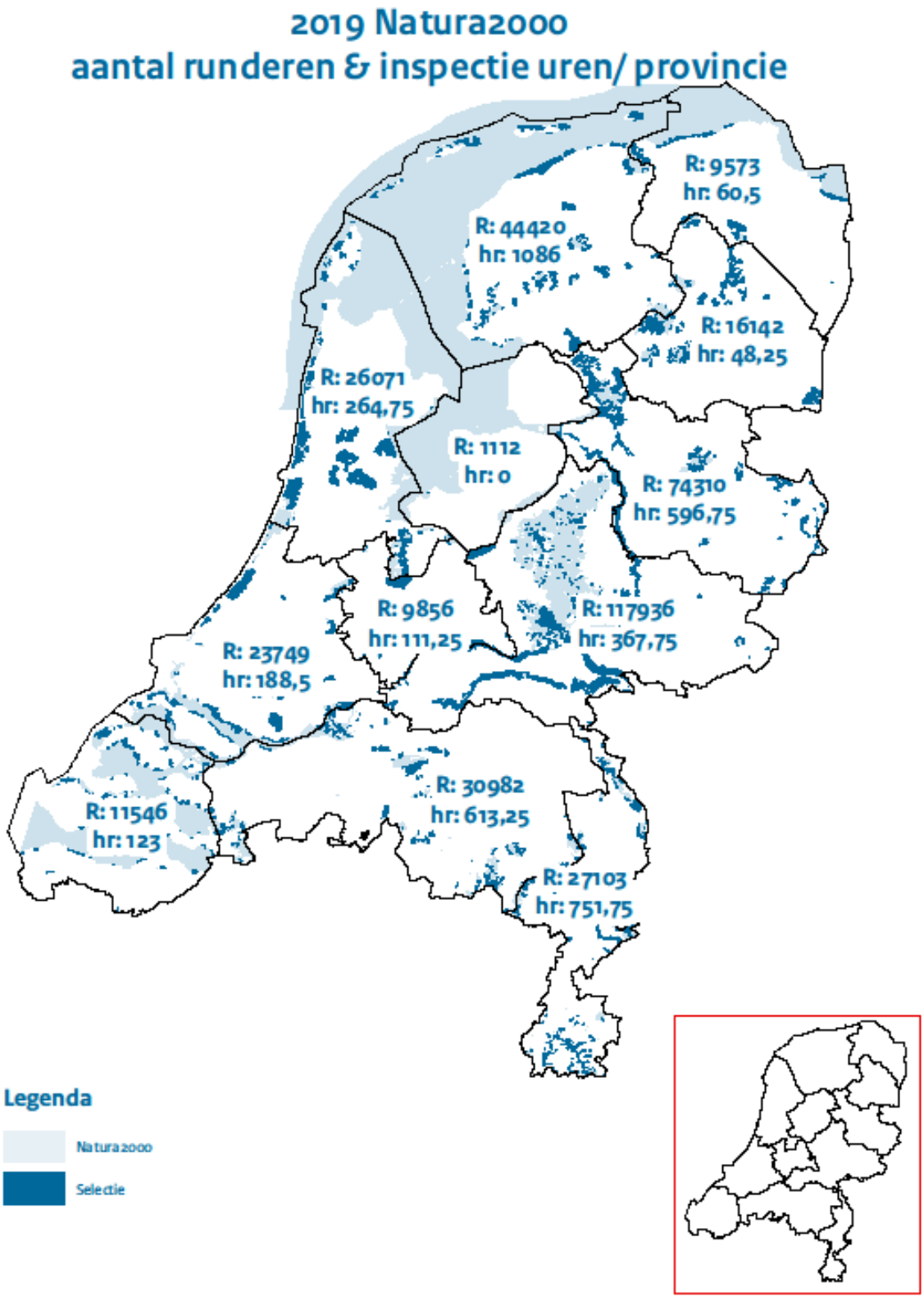
2019 Natura2000
aantal runderen & inspectie uren/ provincie
R: 9573
hr: 60,5
R: 44420
hr: 1086
R: 16142
hr: 48,25
R: 26071
hr: 264,75
R: 1112
hr: 0
R: 74310
hr: 596,75
R: 9856
hr: 111,25
R: 117936
hr: 367,75
R: 23749
hr: 188,5
R: 30982
hr: 613,25
R: 11546
hr: 123
R: 27103
hr: 751,75
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 3.2

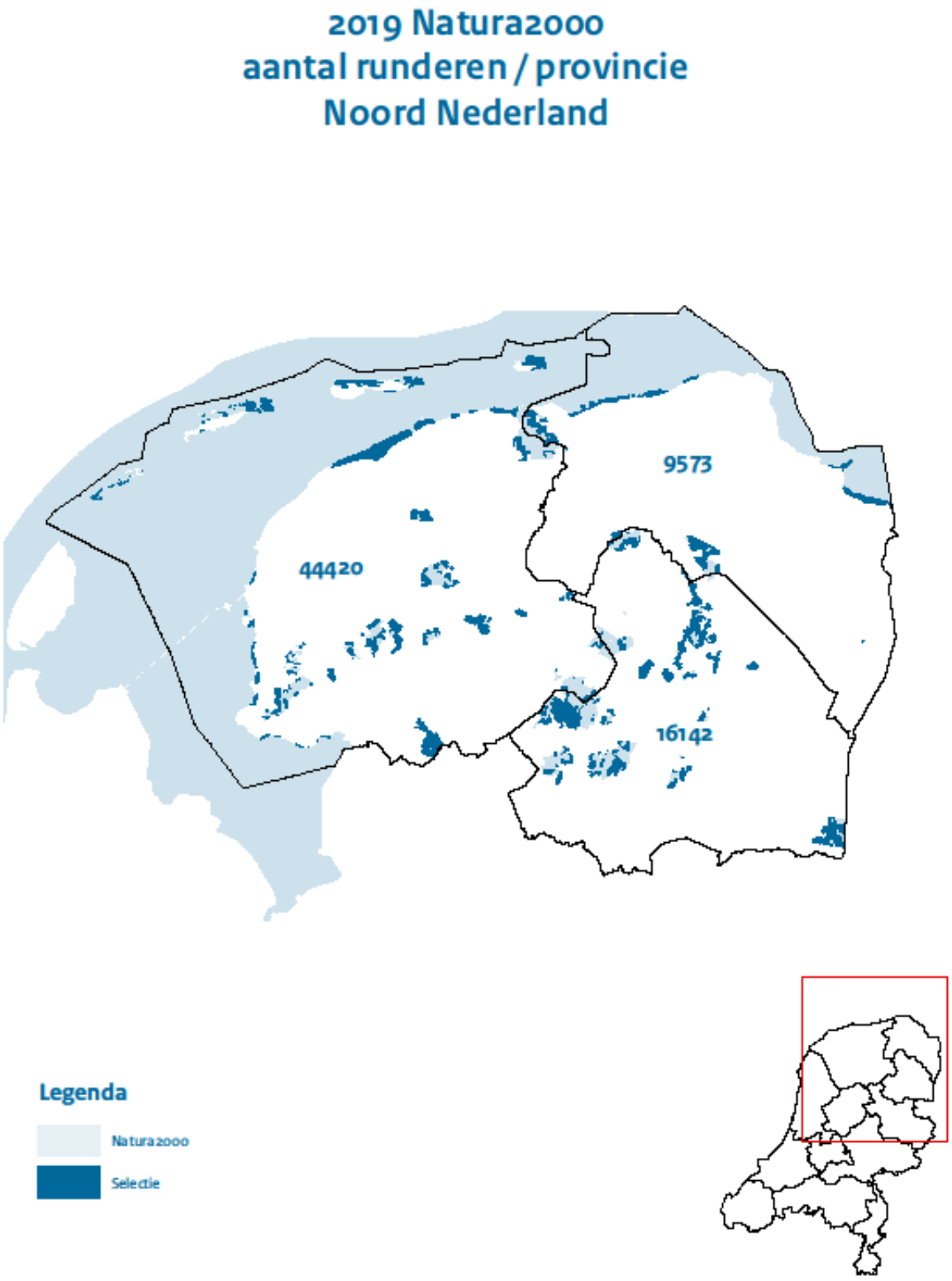
2019 Natura2000
aantal runderen / provincie
Noord Nederland
9573
44420
16142
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 3.3

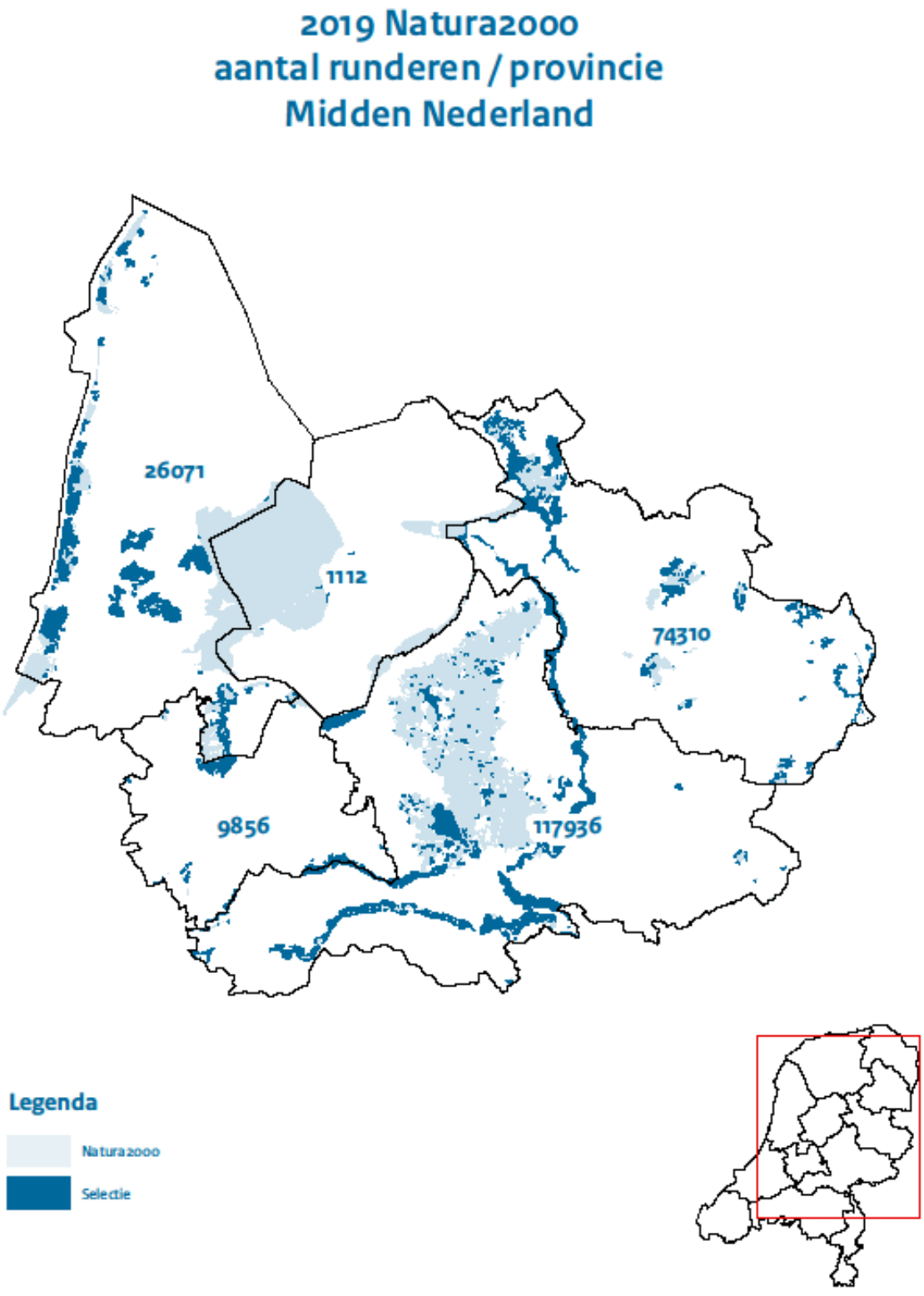
2019 Natura2000
aantal runderen / provincie
Midden Nederland
26071
1112
74310
9856
117936
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 3.4

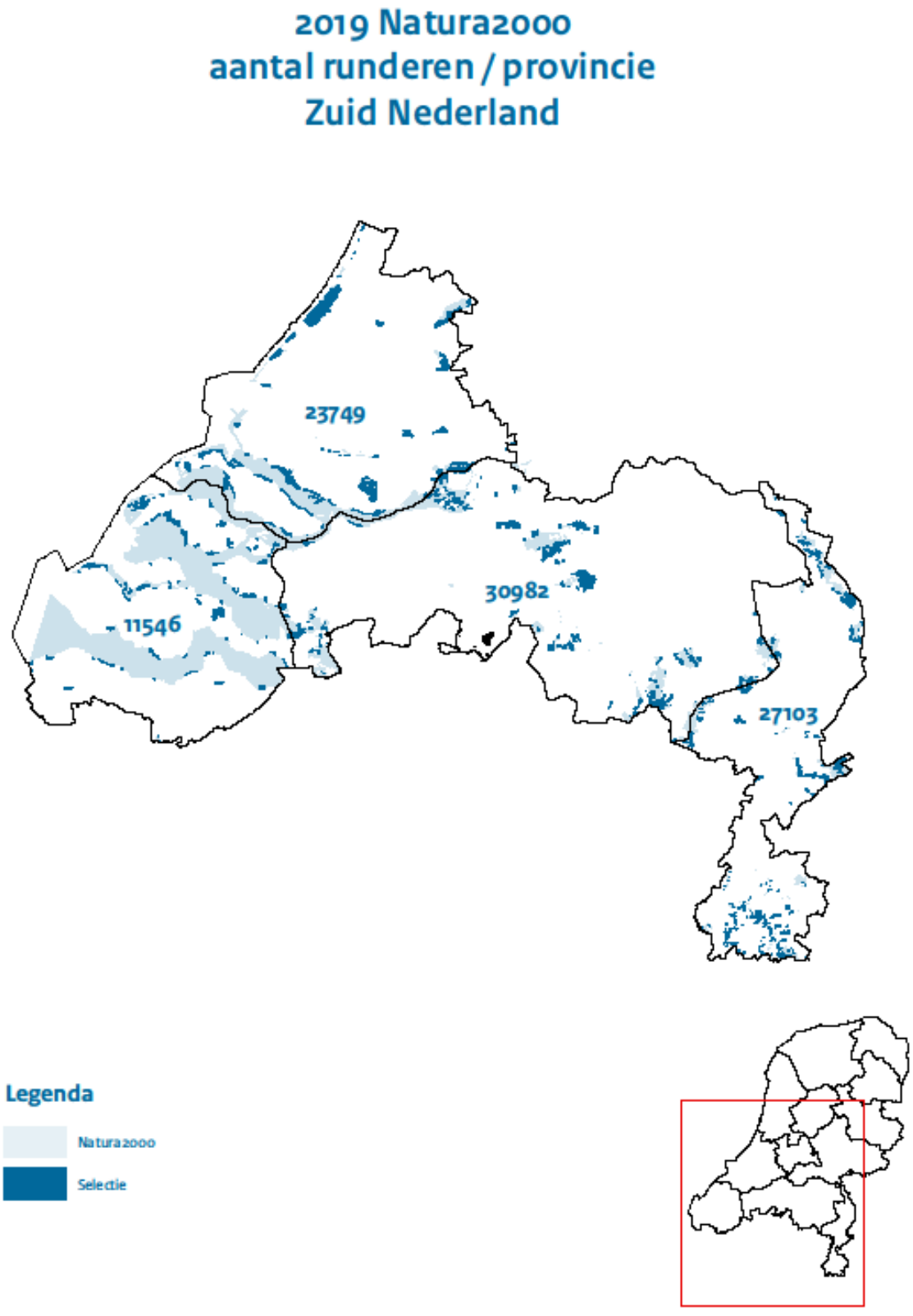
2019 Natura2000
aantal runderen / provincie
Zuid Nederland
23749
30982
11546
27103
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 4.1

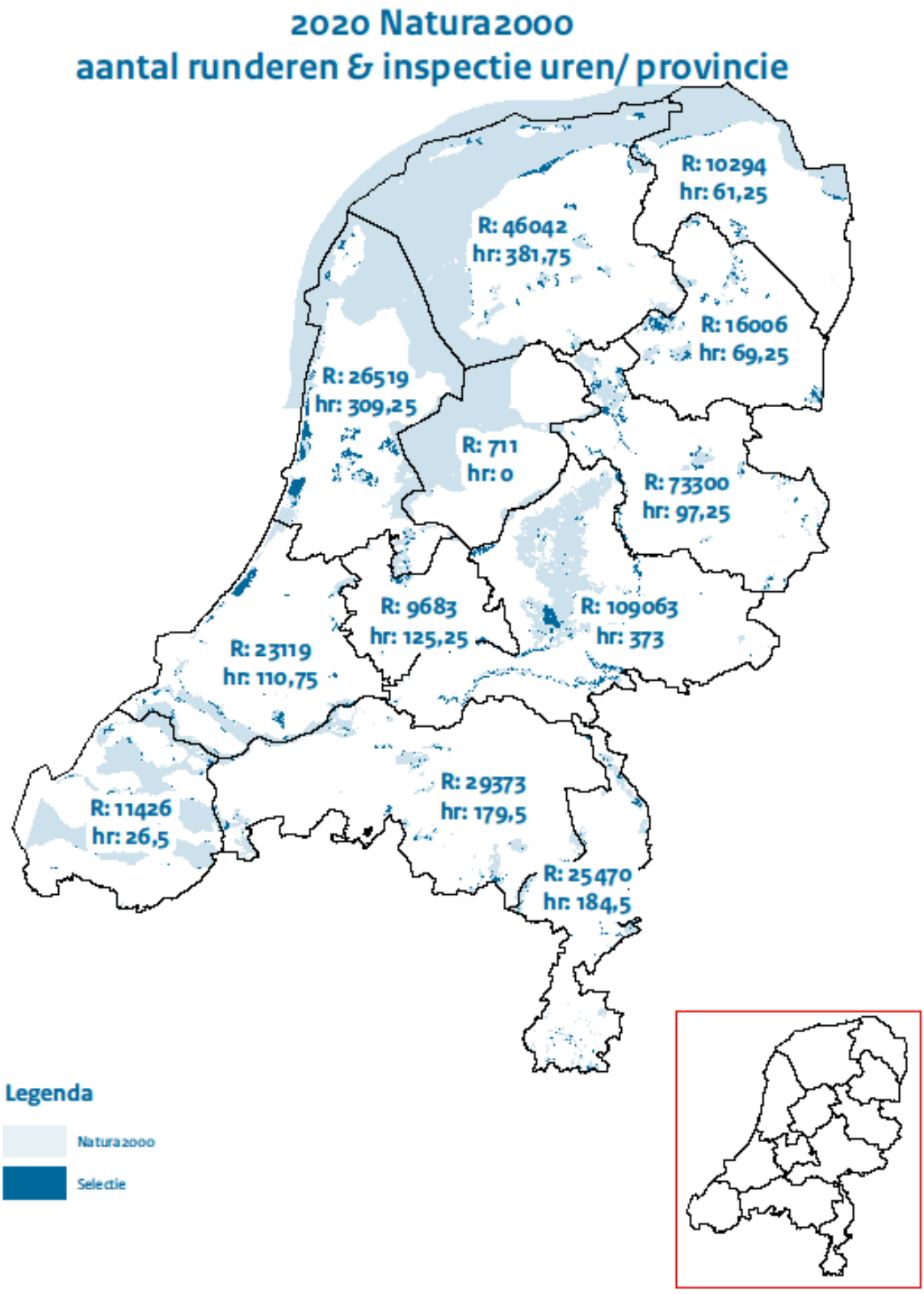
2020 Natura2000
aantal runderen & inspectie uren/ provincie
R: 10294
hr: 61,25
R: 46042
hr: 381,75
R: 16006
hr: 69,25
R: 26519
hr: 309,25
R: 711
hr: 0
R: 73300
hr: 97,25
R: 9683
hr: 125,25
R: 109063
hr: 373
R: 23119
hr: 110,75
R: 29373
hr: 179,5
R: 11426
hr: 26,5
R: 25470
hr: 184,5
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 4.2

2020 Natura2000 aantal runderen / provincie Noord Nederland

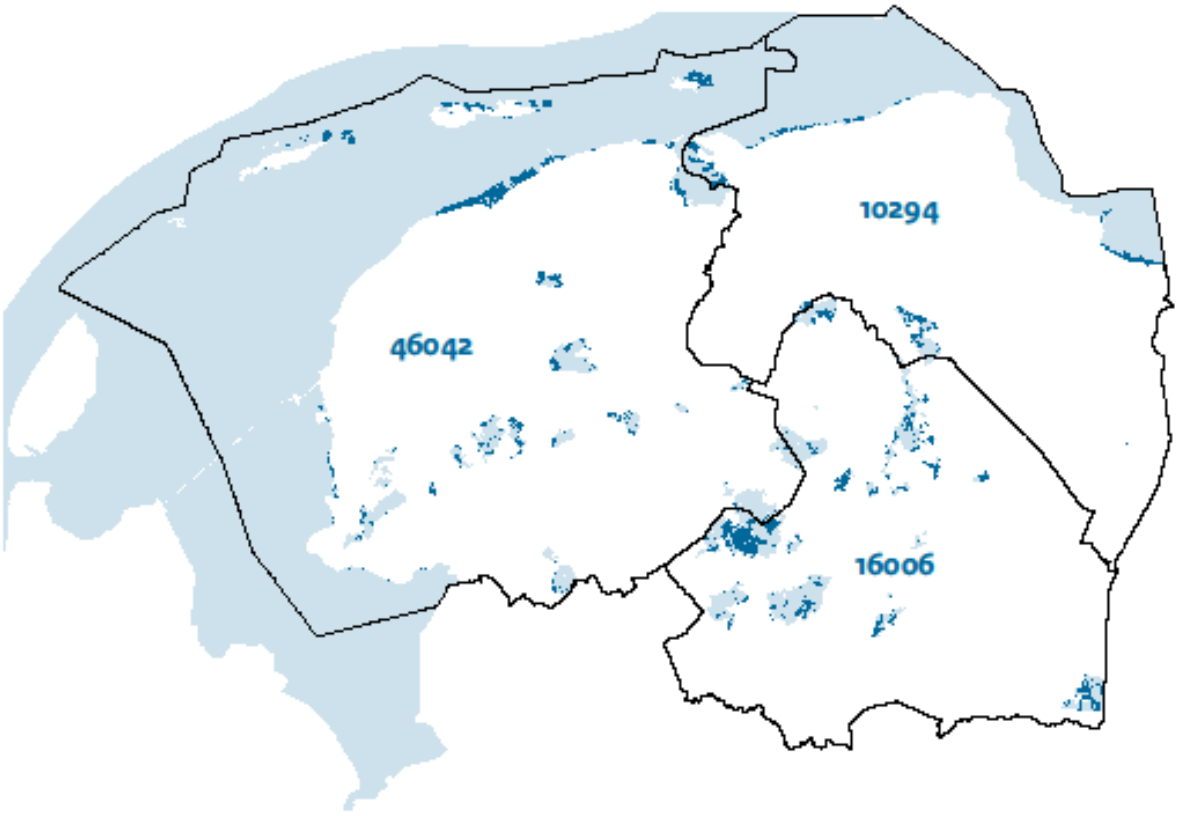

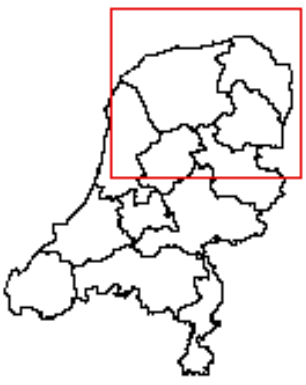

Bijlage 4.3

2020 Natura2000 aantal runderen / provincie Midden Nederland

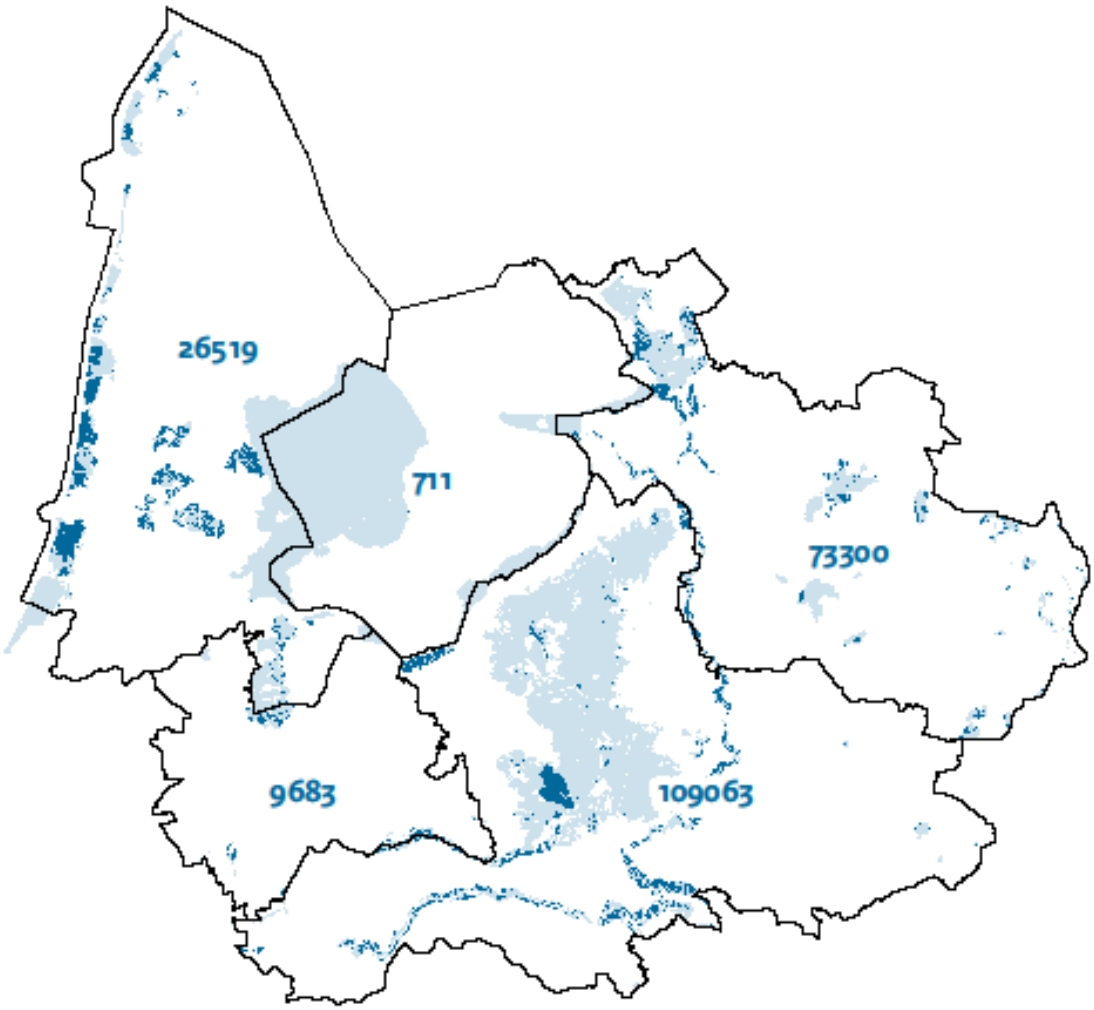

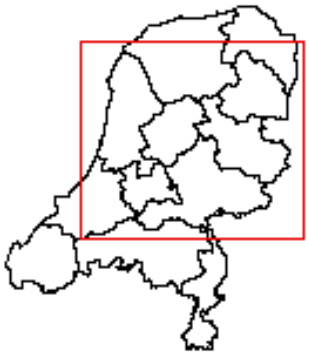

Bijlage 4.4

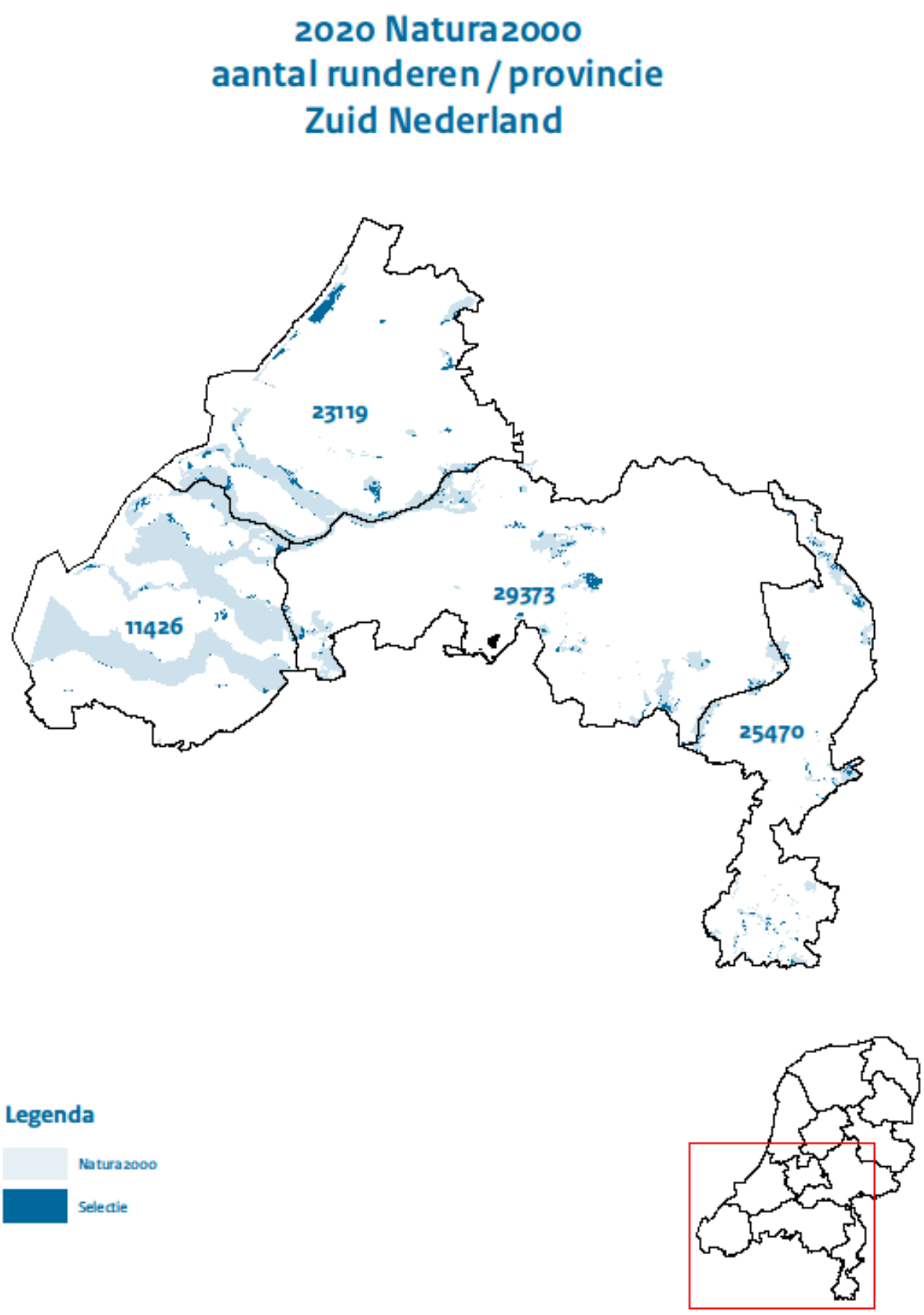
2020 Natura2000
aantal runderen / provincie
Zuid Nederland
23119
29373
11426
25470
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 5.1

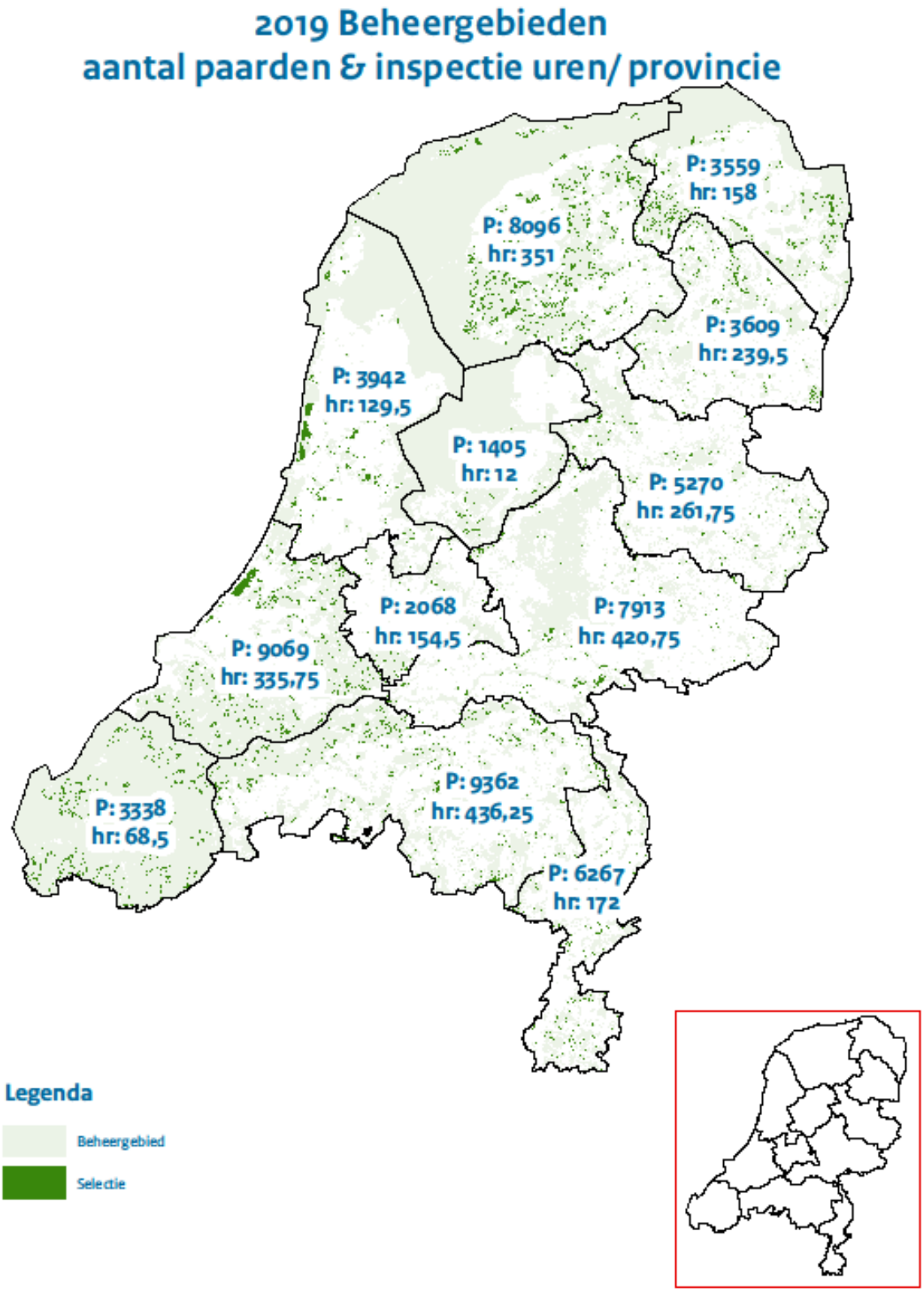
2019 Beheergebieden
aantal paarden & inspectie uren/ provincie
P: 3559
hr: 158
P: 8096
hr: 351
P: 3609
hr: 239,5
P: 3942
hr: 129,5
P: 1405
hr: 12
P: 5270
hr: 261,75
P: 2068
hr: 154,5
P: 7913
hr: 420,75
P: 9069
hr: 335,75
P: 9362
hr: 436,25
P: 3338
hr: 68,5
P: 6267
hr: 172
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 5.2

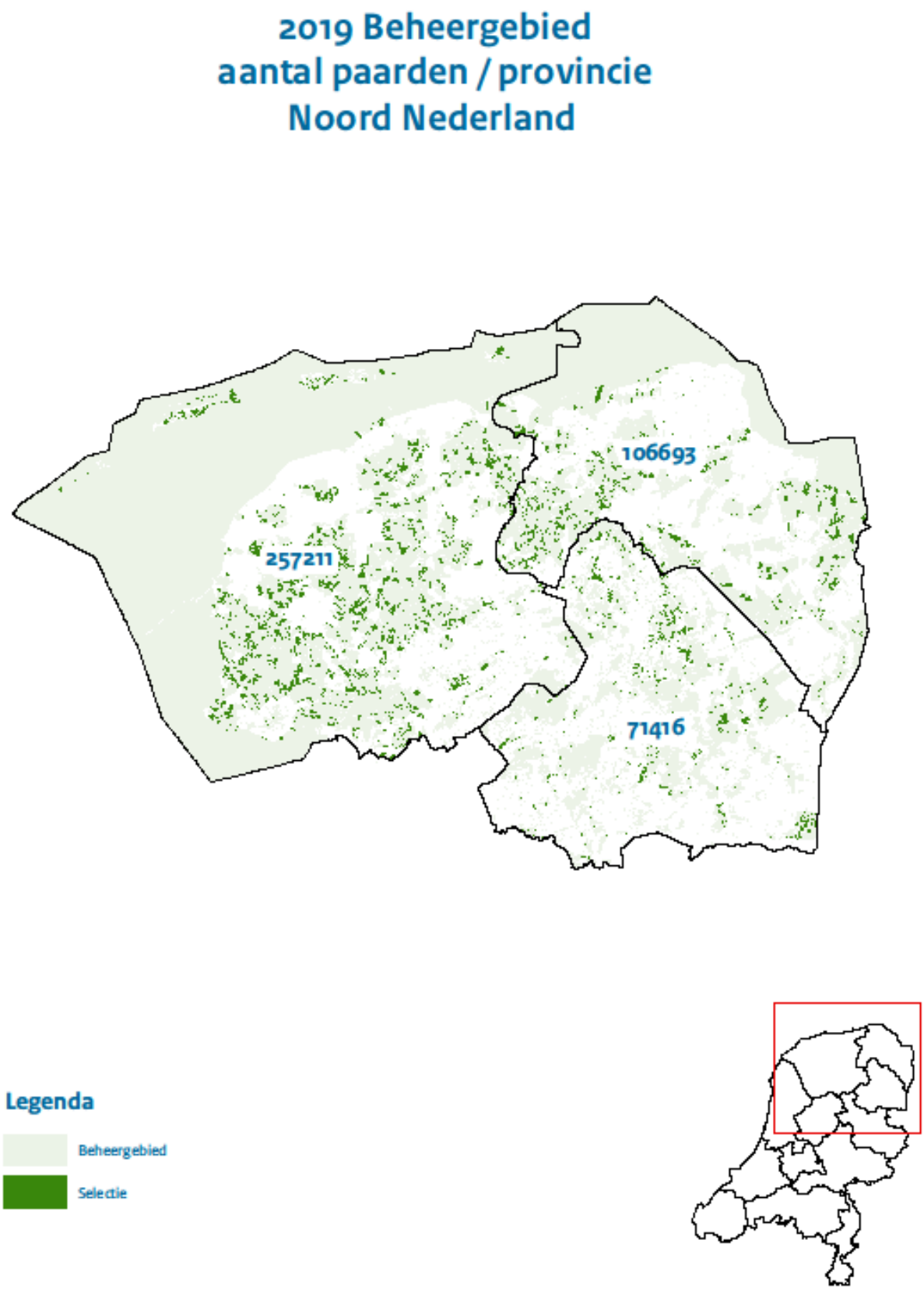
2019 Beheergebied
aantal paarden / provincie
Noord Nederland
106693
257211
71416
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 5.3

2019 Beheergebied aantal paarden / provincie Midden Nederland

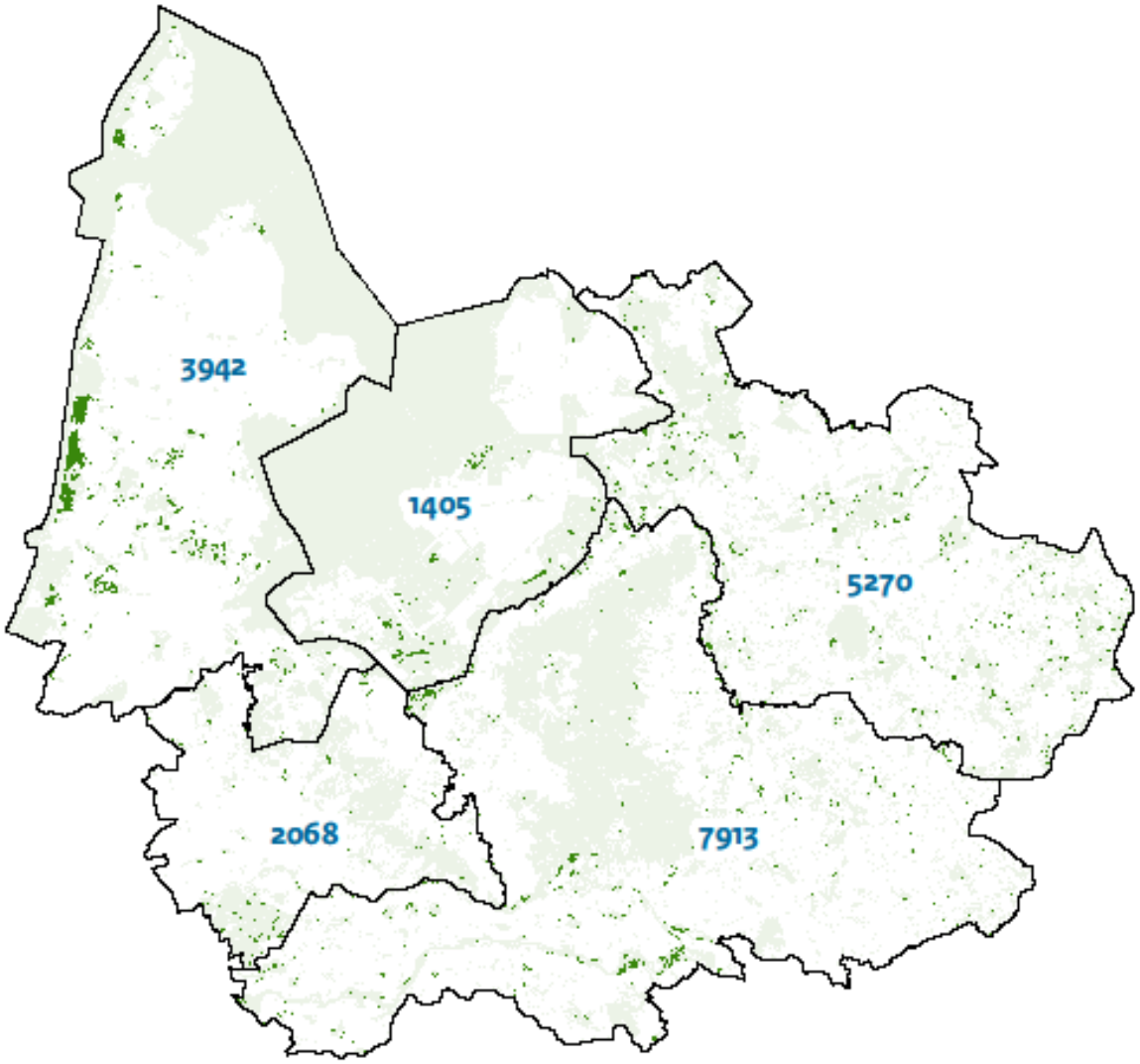

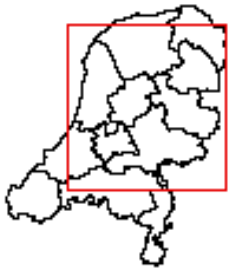

Bijlage 5.4

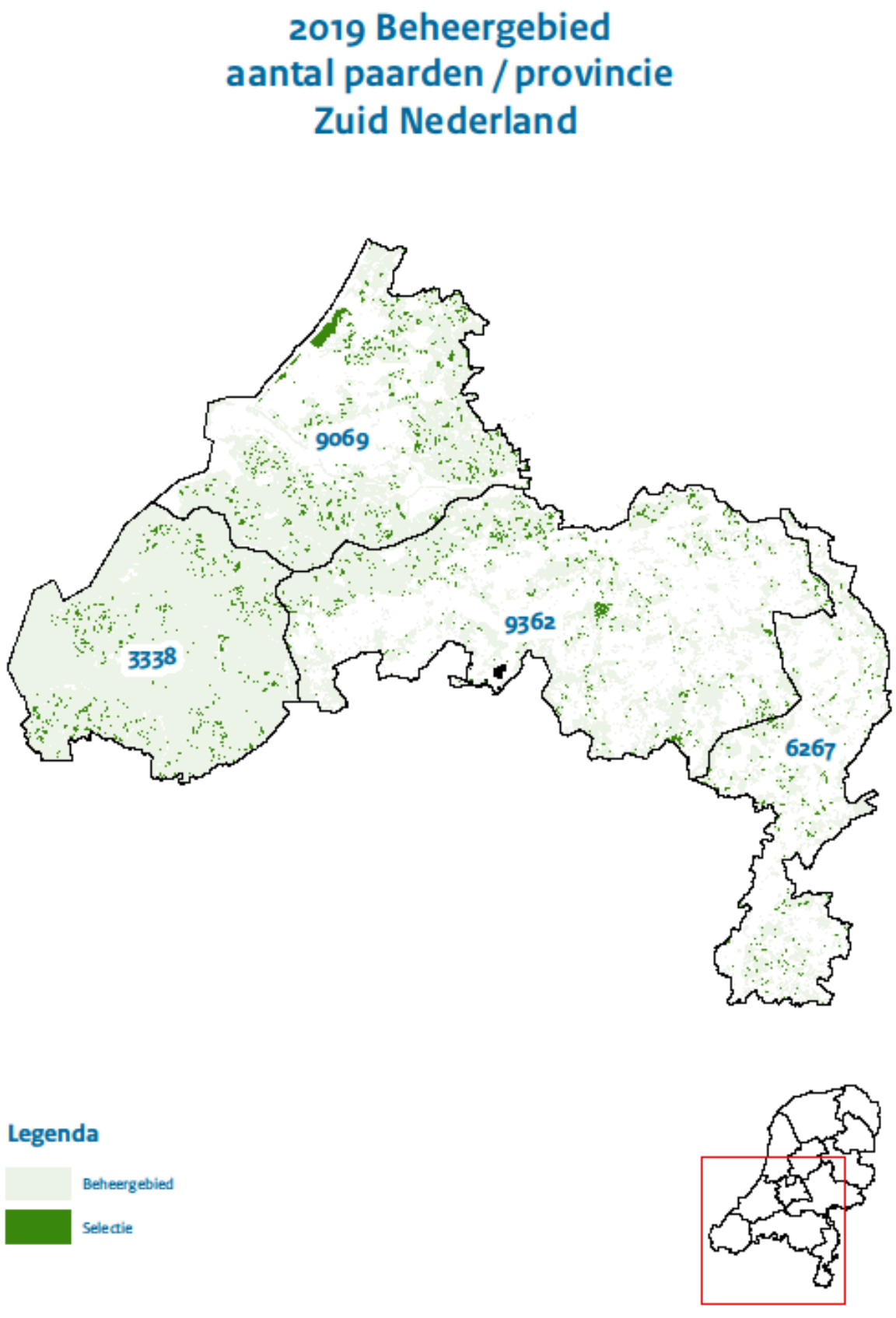
2019 Beheergebied
aantal paarden / provincie
Zuid Nederland
9069
9362
3338
6267
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 6.1

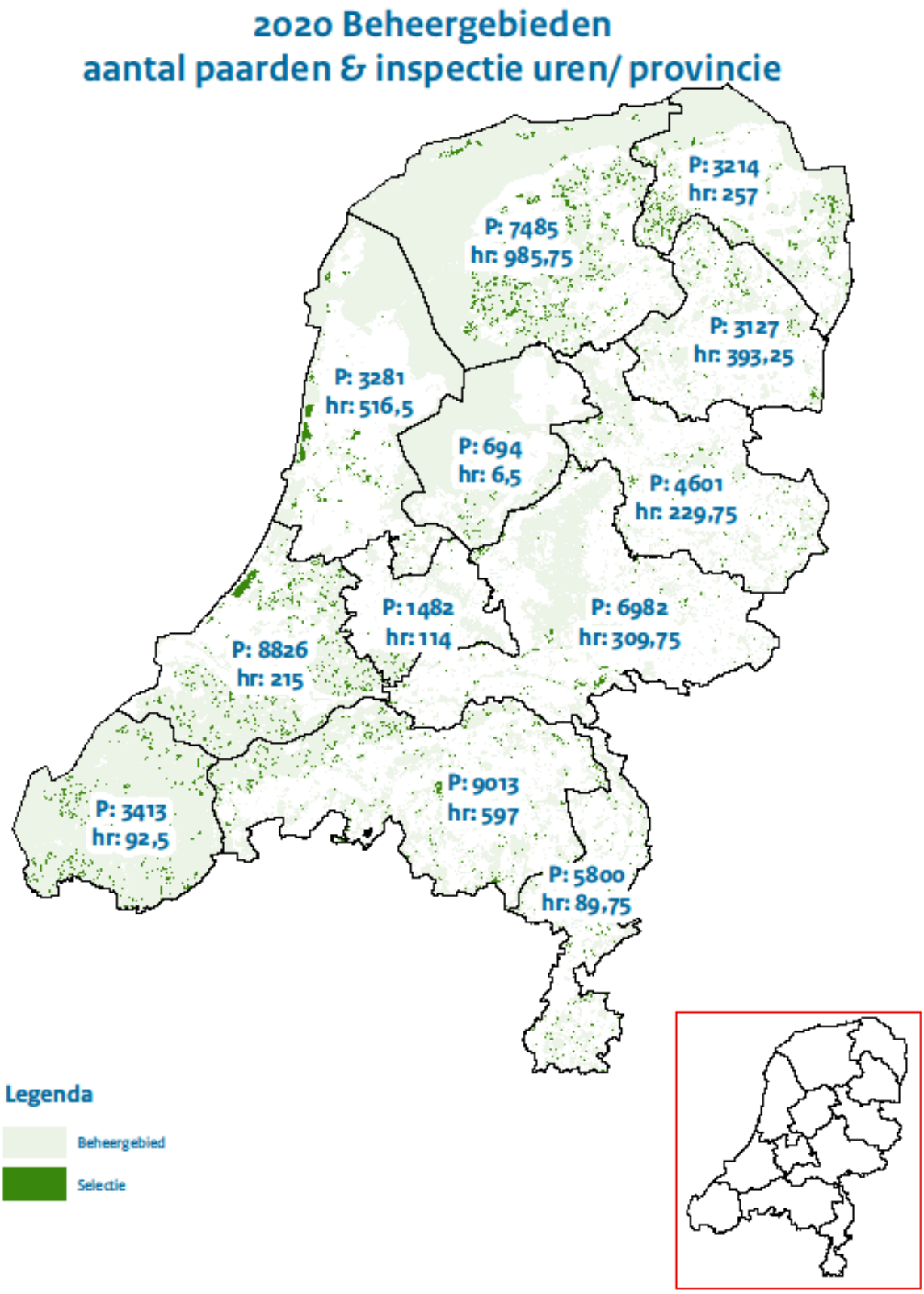
2020 Beheergebieden
aantal paarden & inspectie uren/ provincie
P: 3214
hr: 257
P: 7485
hr: 985,75
P: 3127
hr: 393,25
P: 3281
hr: 516,5
P: 694
hr: 6,5
P: 4601
hr: 229,75
P: 1482
hr: 114
P: 6982
hr: 309,75
P: 8826
hr: 215
P: 9013
hr: 597
P: 3413
hr: 92,5
P: 5800
hr: 89,75
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 6.2

2020 Beheergebied aantal paarden / provincie Noord Nederland

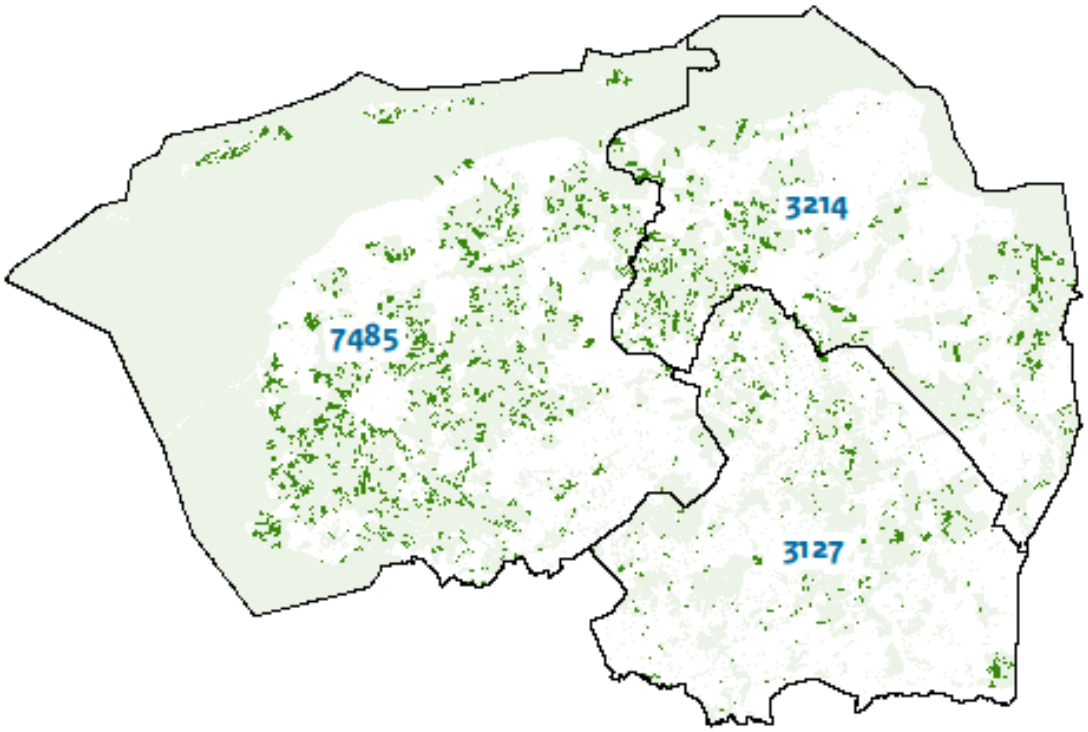

Bijlage 6.3

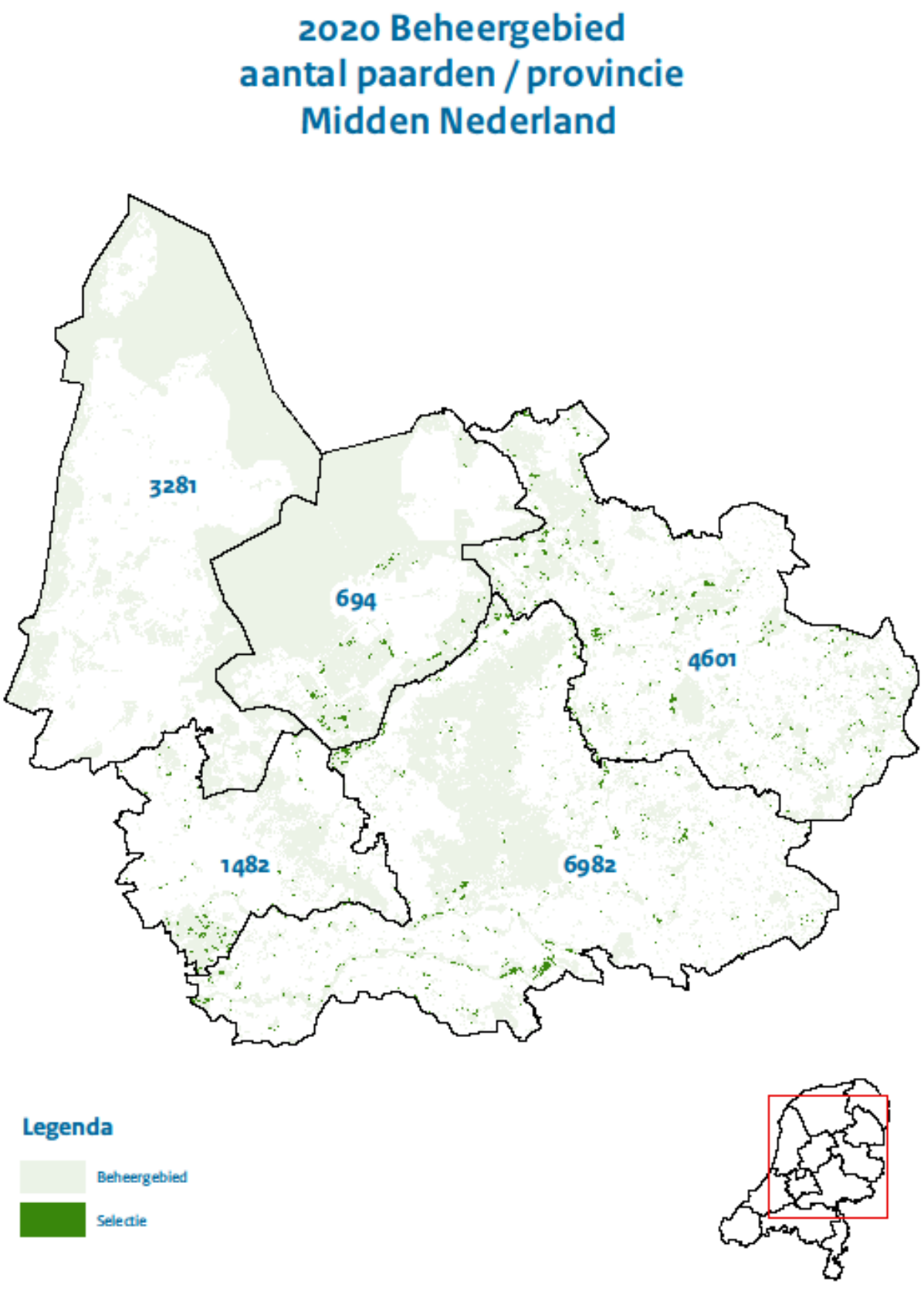
2020 Beheergebied
aantal paarden / provincie
Midden Nederland
3281
694
4601
1482
6982
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 6.4

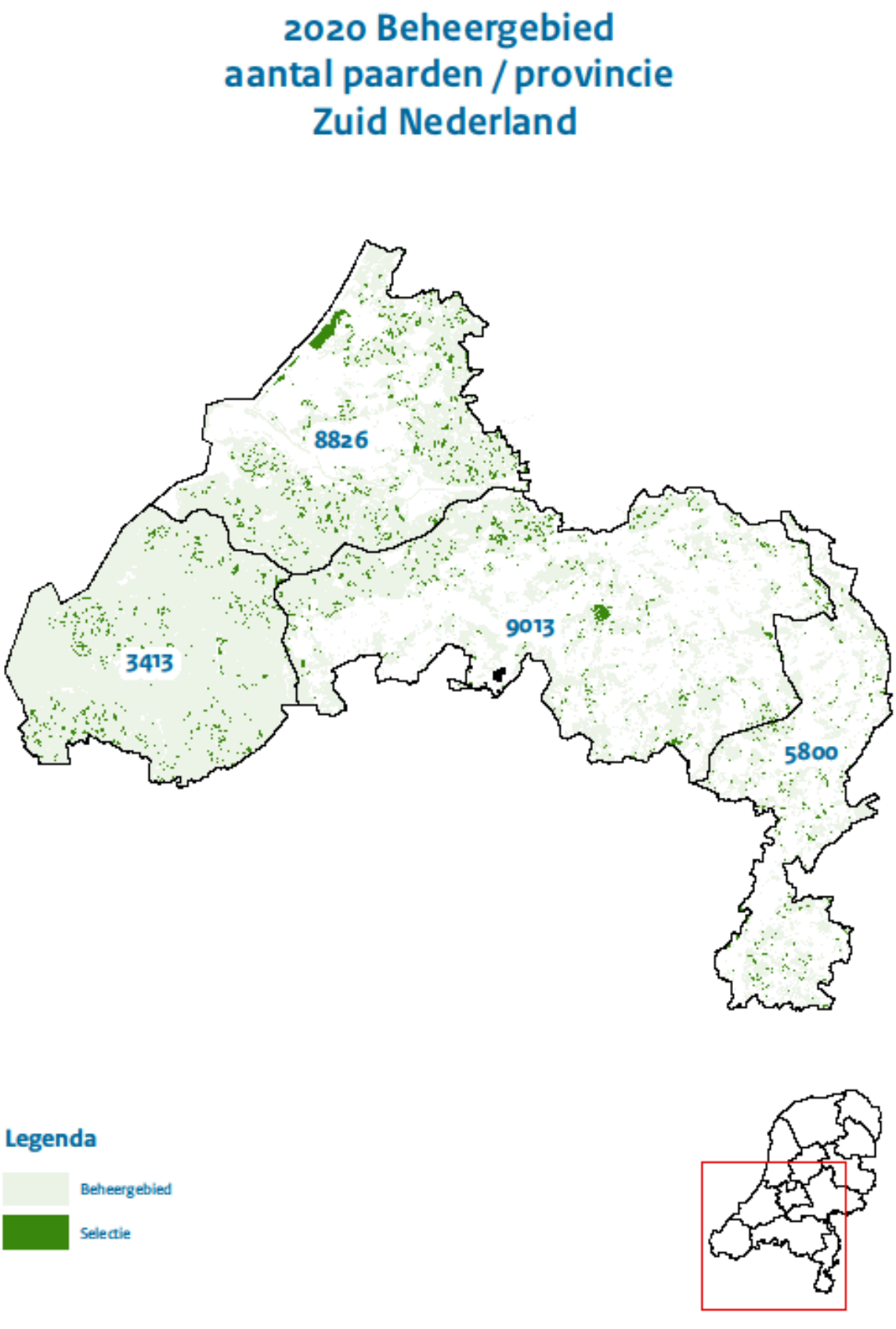
2020 Beheergebied
aantal paarden / provincie
Zuid Nederland
8826
9013
3413
5800
Legenda
Beheergebied
Selectie

Bijlage 7.1

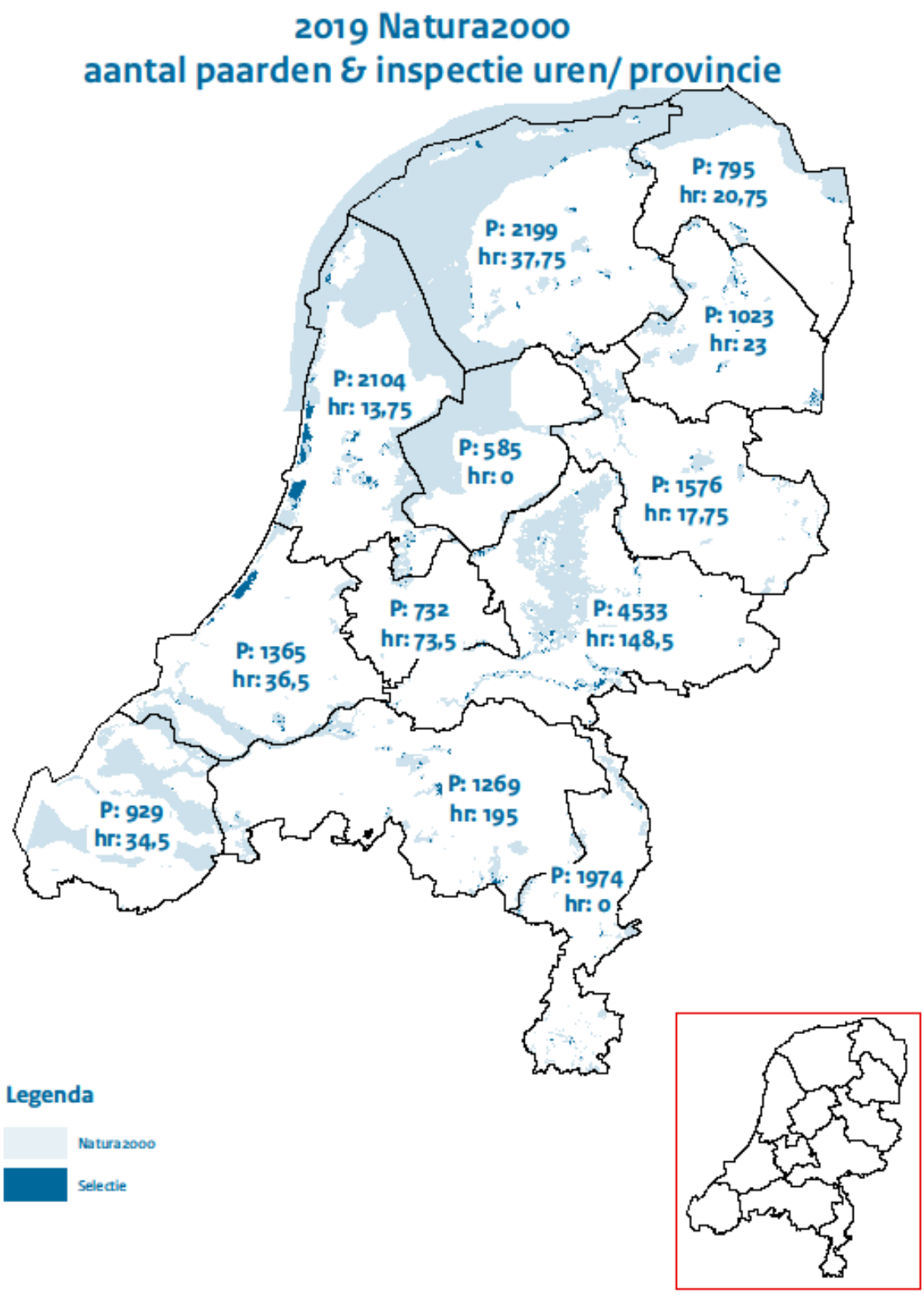
2019 Natura2000
aantal paarden & inspectie uren/ provincie
P: 795
hr: 20,75
P: 2199
hr: 37,75
P: 1023
hr: 23
P: 2104
hr: 13,75
P: 585
hr: 0
P: 1576
hr: 17,75
P: 732
hr: 73,5
P: 4533
hr: 148,5
P: 1365
hr: 36,5
P: 1269
hr: 195
P: 929
hr: 34,5
P: 1974
hr: 0
Legenda
Natura 2000
Selectie

Bijlage 7.2

2019 Natura2000 aantal paarden / provincie Noord Nederland

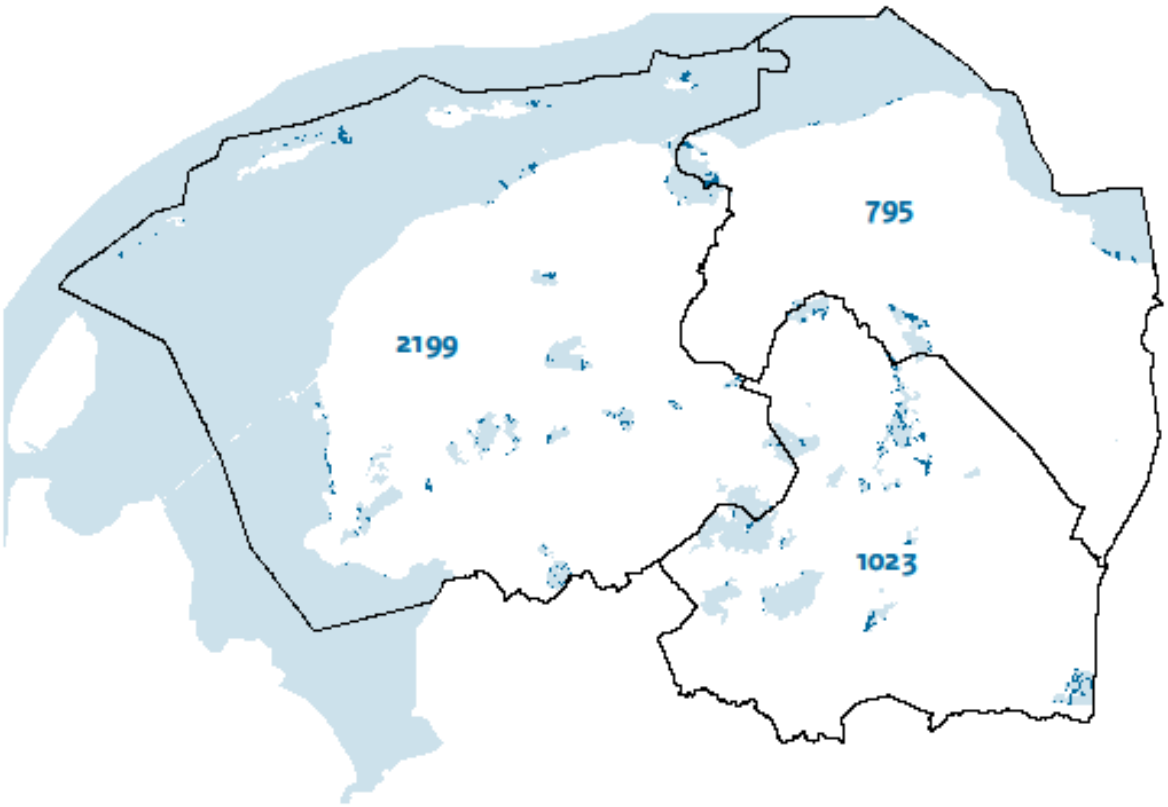

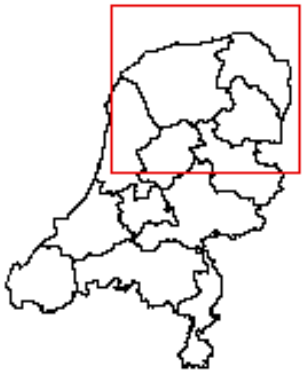

Bijlage 7.3

2019 Natura2000 aantal paarden / provincie Midden Nederland

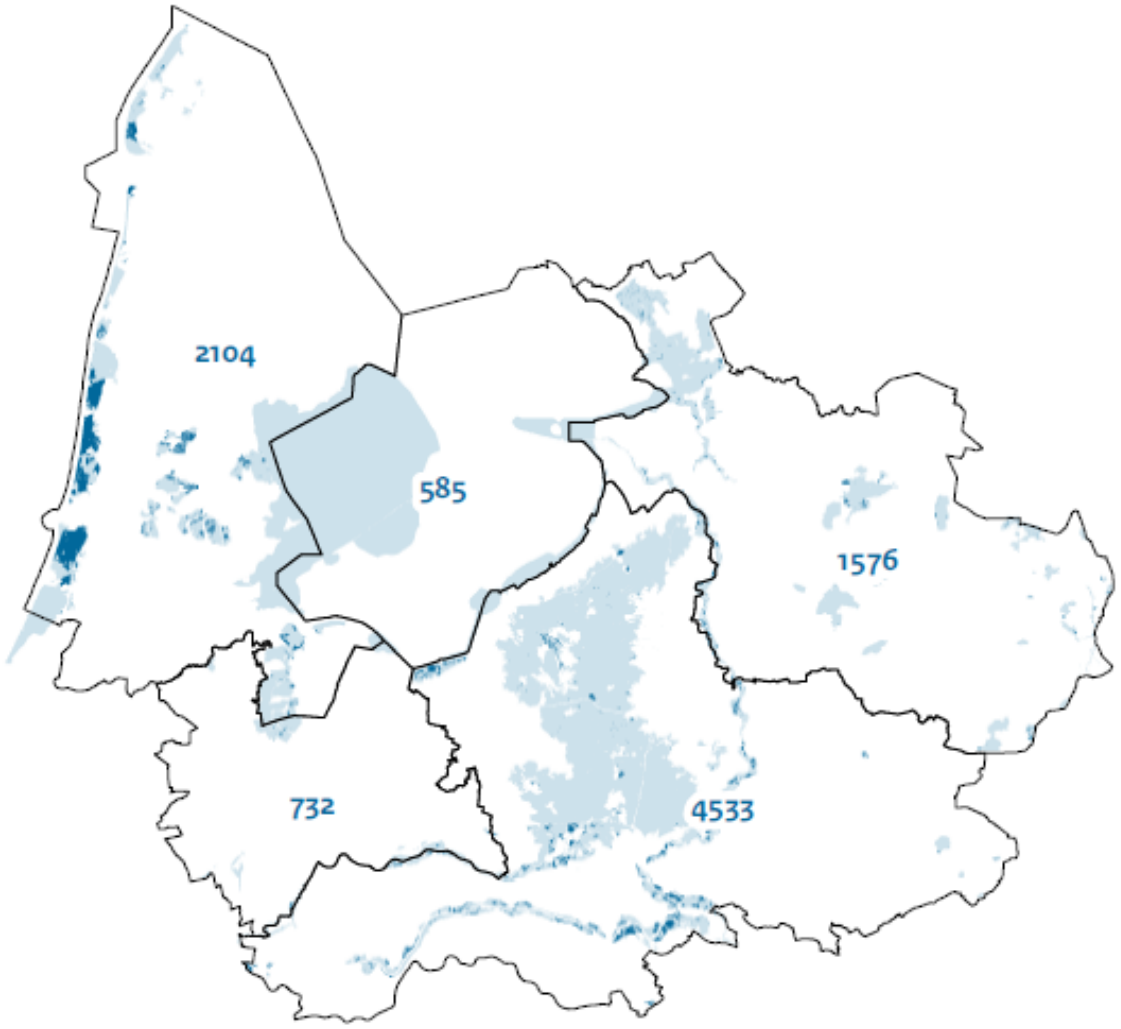

Bijlage 7.4

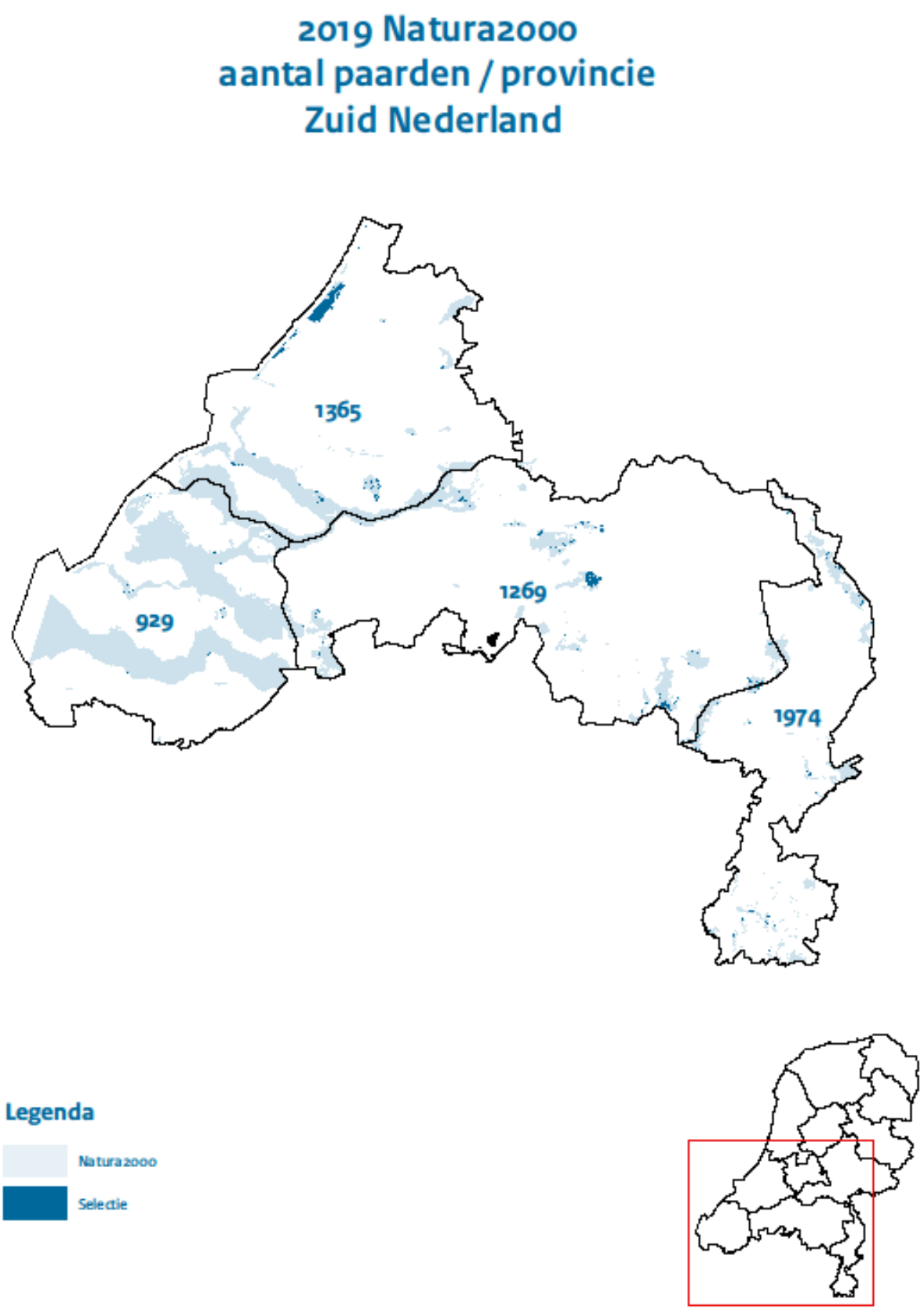
2019 Natura2000
aantal paarden / provincie
Zuid Nederland
1365
1269
929
1974
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 8.1

2020 Natura2000
aantal paarden & inspectie uren/ provincie
P: 434
hr: 29
P: 1552
hr: 37,25
P: 498
hr: 59,25
P: 1562
hr: 212,25
P: 0
hr:
P: 996
hr: 11
P: 173
hr:
P: 3786
hr: 198
P: 844
hr: 46,25
P: 695
hr: 130,75
P: 840
hr: 14,5
P: 1208
hr: 25,25
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 8.2

2020 Natura2000 aantal paarden / provincie Noord Nederland

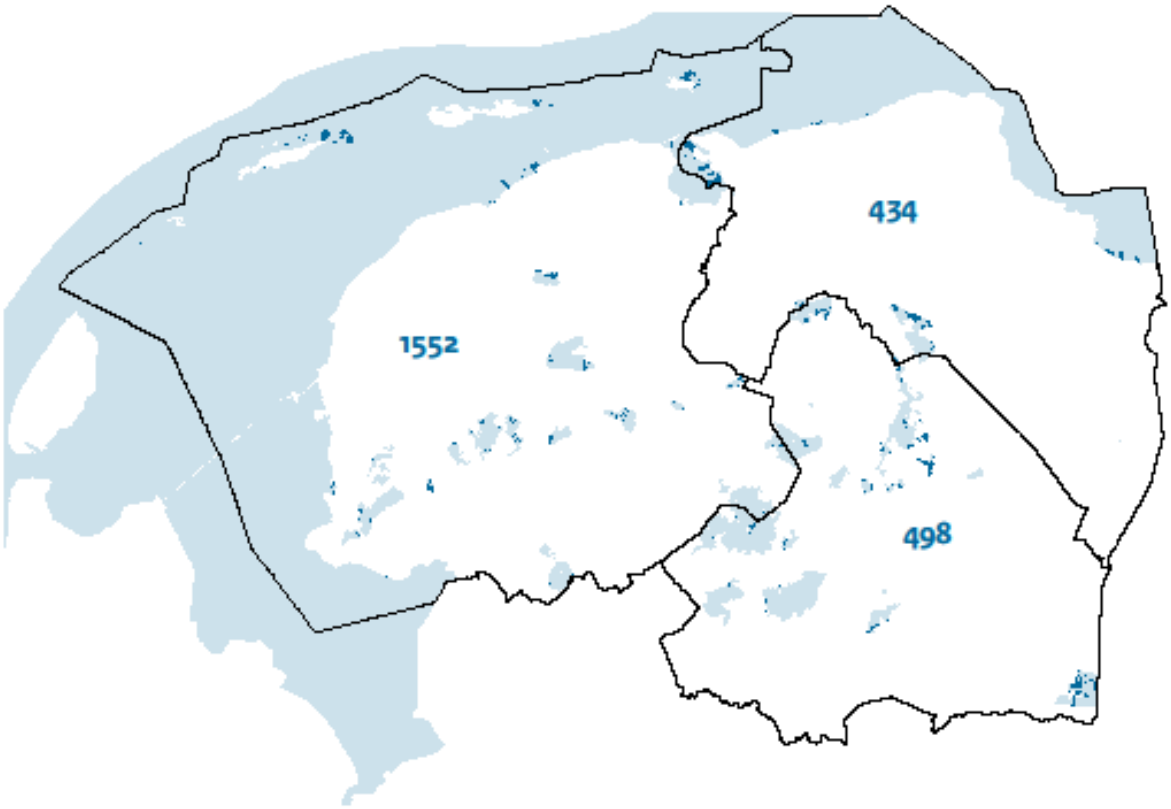

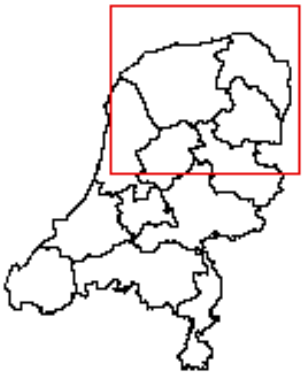

Bijlage 8.3

2020 Natura2000
aantal paarden / provincie
Midden Nederland

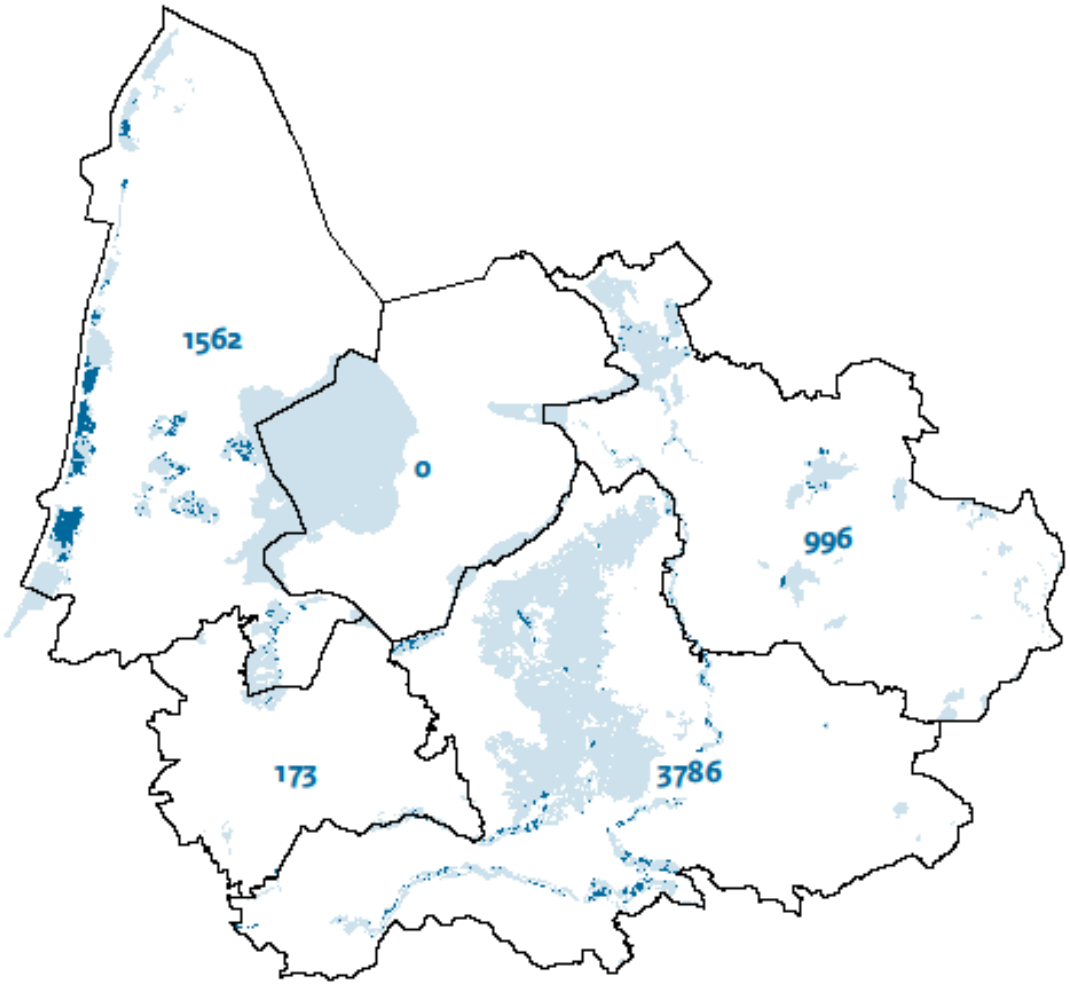

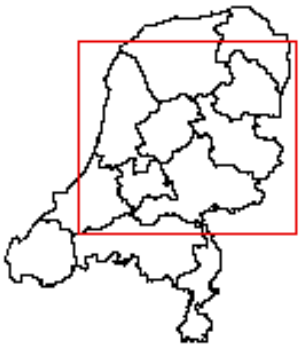

Bijlage 8.4

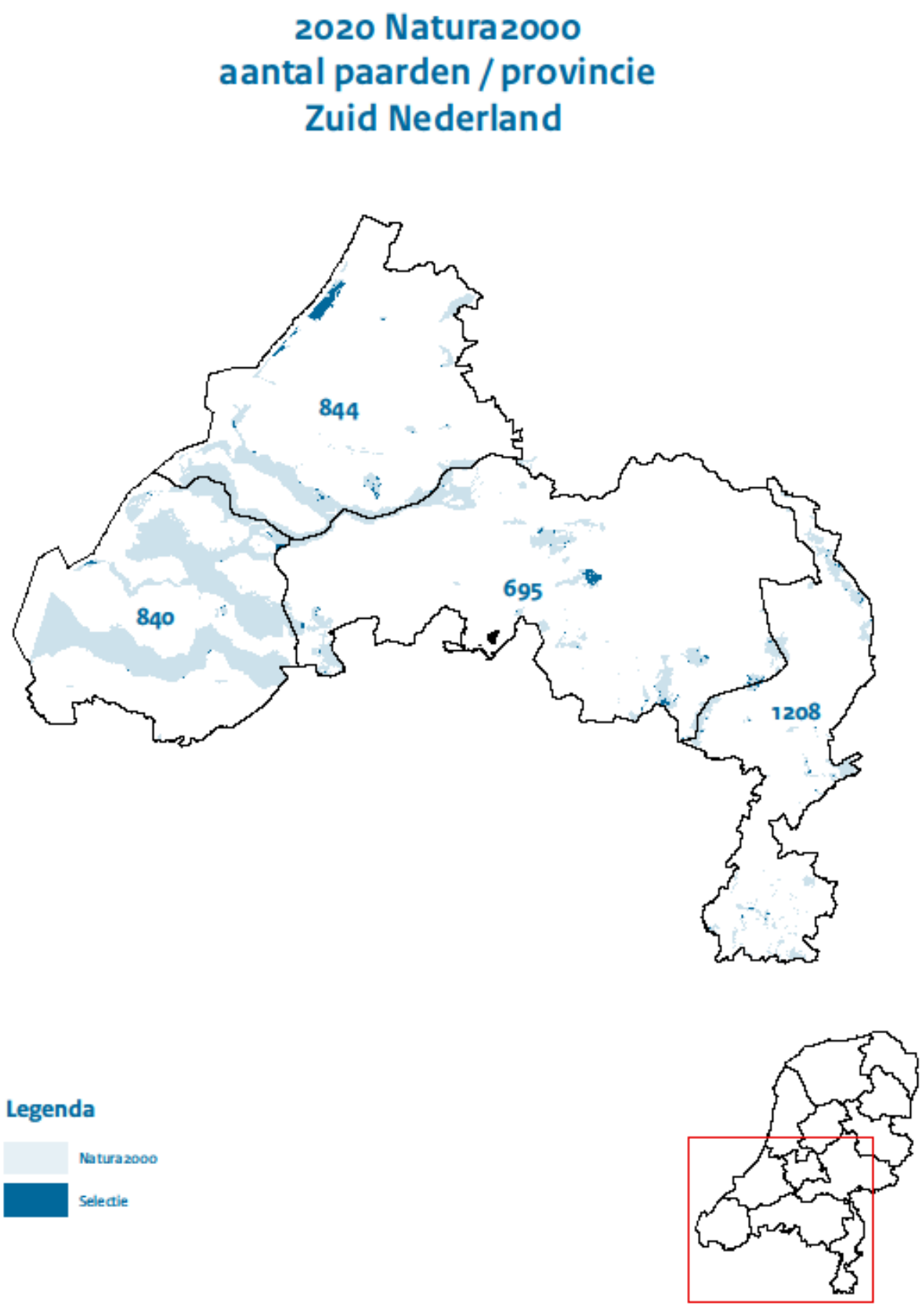
2020 Natura2000
aantal paarden / provincie
Zuid Nederland
844
840
695
1208
Legenda
Natura2000
Selectie

Bijlage 9 Methodologie

Achtergrond
Deze rapportage is tot stand gekomen door een analyse van geografische gegevens en gegevens uit de "landbouwtelling en gecombineerde opgave". De toezichtgegevens zijn afkomstig uit de registratiesystemen van de NVWA.

> **Technische achtergrond**
> Runderen en paarden in Nederland met een gehouden status moeten geregistreerd worden in het Identificatie & Registratiesysteem.[4] De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO; onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat) beheert deze database. Middels de gecombineerde opgave[5] (GDI) geven houders van runderen en paarden jaarlijks aan welke percelen zij in gebruik hebben en hoeveel dieren zij houden op 1 april van het desbetreffende jaar. RVO verzorgt het digitale portaal dat houders gebruiken om de gecombineerde opgave in te dienen.

De definitie voor paarden is in dit rapport hetzelfde als in de gecombineerde opgave. Het gaat voor paarden daarbij om hobbymatig en bedrijfsmatig gehouden paarden, pony's en ezels.

Voor runderen is wordt in dit rapport aangesloten bij de ten tijde van de gegevensinwinning gehanteerde definitie in de (I&R)-regelgeving (artikel 1, aanhef en onder rund, van de Regeling identificatie en registratie van dieren): "*dier dat behoort tot de familie der Bovidae en het geslacht Bos, met inbegrip van de soorten Bison bison en Bubalus bubalus*".

Om inzicht te krijgen in de ligging van de natuurpercelen, die door houders van runderen of grazers in gebruik zijn, zijn met behulp van het softwareprogramma ArcGIS geo-kaarten gegenereerd. Hierbij zijn locaties en (GDI-)gegevens gekoppeld aan (natuur)beheer- en Natura2000-kaarten. Hieronder wordt deze analyse nader toegelicht.

ArcGIS analyse

De hierna beschreven analyse is uitgevoerd voor paarden en runderen, waarbij gebruik is gemaakt van gegevens over de kalenderjaren 2019 en 2020.

Voor de analyse is een koppeling ('join' in figuur 3) gemaakt tussen de percelen die zijn opgegeven bij de gecombineerde opgave door de houders van runderen en paarden in het kader van de Basisbetalingsregeling, de (natuur)beheer- en Natura 2000-kaarten, provinciale topografische kaarten en de bijbehorende 'relatienummers' van de houders. Deze koppeling zorgt ervoor dat inzichtelijk wordt waar de houders van grote grazers hun percelen hebben zitten en welke houders percelen hebben met een natuurbeheerstatus.

Om te voorkomen dat dieren dubbel geteld worden wanneer een perceel zich op een provinciegrens bevindt, wordt het perceel alleen binnen een provincie meegenomen als het zwaartepunt (centroid) binnen de desbetreffende provincie valt. Vervolgens is het totaal aantal dieren per houder per provincie bepaald. Daarbij zijn correcties uitgevoerd om te voorkomen dat bij houders met meerdere percelen en/of percelen

[4] Paarden die worden gehouden in de gebieden die staan op bijlage 7 van de Regeling houders van dieren zijn in veel gevallen van deze verplichting uitgezonderd.
[5] Het formulier dat houders invullen wordt jaarlijks bij ministeriele regeling vastgesteld. Voor 2019 was dit de Regeling landbouwtelling en gecombineerde opgave 2019 en voor 2020 was dit de Regeling landbouwtelling en gecombineerde opgave 2020.

in meerdere provincies een onjuiste dieroptelling plaatsvindt. Daarna zijn alle runderen en paarden bij elkaar opgeteld.

Aan deze relatienummers en percelen is voor de overzichtskaarten een koppeling gemaakt met de toezichtgegevens om het aantal uren controles[6], uitgevoerd door ambtenaren van de NVWA, te koppelen.

Tot slot wordt zo, per provincie, een kaart gegenereerd met het potentieel aantal dieren (runderen en paarden) in natuurgebieden en het aantal uur controle.

Het stappenplan van de complete GEO-analyse wordt weergegeven in figuur 3.

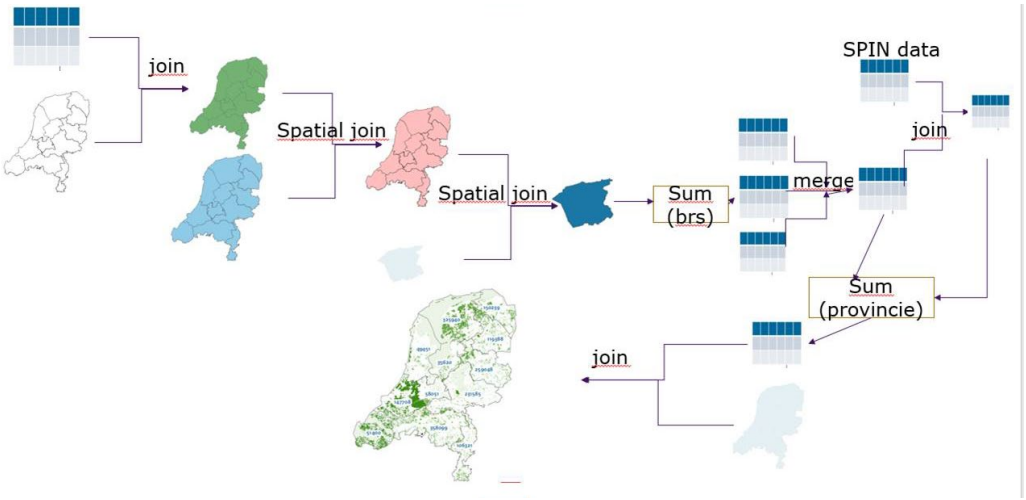

Figuur 3 Schema stappenplan GEO-analyse.

[6] De controle uren uitgevoerd door de NVWA zijn de inspectie uren in het domein dierenwelzijn en welzijn grazers.